

ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΛΟΙΔΙΜΟΝ ΠΑΪΣΙΟΝ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΝ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

ΥΠΟ

ΚΥΡΙΛΛΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΟΥ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ

Παΐσιος ὁ τῶν Ἱεροσολύμων Πατριάρχης γόνος ἦν ἐνδοξος τῆς κωμοπόλεως Δημητζάνης, ἥτις μήτηρ πολλῶν ἐναρέτων ἀνδρῶν τῆς Ἐκκλησίας ὑπῆρξε δι' ὧν εἰς τὰ μάλιστα τὴν τοῦ Πέλοπος ἐδόξασε χερσόνησον ἐν ἣ τὸ τῆς εὐσεβείας καὶ ἐθνισμοῦ ἀγλαόκαρπον δένδρον ἀενάως καὶ πάνυ φιλοτίμως καλλιεργεῖται. Γεννηθεὶς δ' ἐκ γονέων εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων ἐν τῇ εἰρημένῃ τῆς Πελοποννήσου πόλει ἔλαβε τὸ κατὰ κόσμον ὄνομα Παναγιώτης. Καὶ τὰ μὲν τῶν γονέων αὐτοῦ ὀνόματα ἄγνωστα ἡμῖν, γνωστὸν δὲ μόνον τὸ ἐπώνυμον αὐτοῦ Λαμπάρδης, ὡς σημειοῖ τοῦτο Εὐθύμιος ὁ Καστόρχης εἰς τὸ περὶ τῆς ἐν Δημητζάνῃ Σχολῆς πόνημα αὐτοῦ (1). Πάνυ δὲ εὐσεβῶς ἐπαιδαγωγεῖτο ὑπὸ τῶν γονέων αὐτοῦ, οἷς ἦν ὑποτασσόμενος καὶ προέκοπτε τῇ ἡλικίᾳ κοσμῶν αὐτὴν διὰ πάσης ἀρετῆς. Αὐξηθεὶς δὲ μικρὸν τὴν ἡλικίαν ἀπεστάλη ὑπὸ τῶν γονέων αὐτοῦ εἰς Ἱερουσαλὴμ πρὸς τὸν θεῖον αὐτοῦ Θεοφάνην. Ὁ δὲ παραδεξάμενος τὸν παῖδα παρέδωκεν αὐτὸν τῷ τότε πατριαρχεῦοντι Σωφρονίῳ, ὧπερ πολλὰ ἔτη ὑπηρέτησε πιστῶς καὶ παρ' οὗ πάντα τὰ μαθήματα τῆς ἀρετῆς ἐδιδάχθη, ὧν ἕνεκα πᾶσα ἡ ἀδελφότης ἡγάπα χαίρουσα ἐπὶ τῇ προκοπῇ τοῦ παιδός. Θεωρῶν οὖν ὁ ἱερὸς Σωφρόνιος τὸν νέον τοῦτον τῆς Πελοποννήσου βλαστὸν προμηνύοντα καρποὺς ἡδίστους περιποιεῖτο αὐτὸν μᾶλλον πατρικῶς καὶ ἐχειραγῶγει κατὰ μικρὸν ὅπου ἡ ἀνυπόκριτος εὐσέβεια καὶ ἡ ἀληθὴς ἀρετὴ δοξάζουσι τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ γῆς. Παρίστησι δ'

(1) Σελ. 43-45.

αὐτὸν ὁ ἱερὸς Σωφρόνιος τῷ ἱερῷ θυσιαστηρίῳ καὶ χρίει τῷ ἐλαίῳ τῆς ἱερωσύνης ἐν νομίμῳ ἡλικίᾳ, μετονομάσας αὐτὸν Παΐσιον. Ὑπηρετήσας δὲ ὁ Παΐσιος ἐν τῷ ναῷ τοῦ Κυρίου εὐσεβῶς καὶ θεαρέστως καὶ ὡς ἱεροδιάκονος καὶ ὡς ἱερεὺς τὴν εὐλάβειαν καὶ τὸν σεβασμὸν παντὸς Χριστιανοῦ ἐπισπώμενος, οὐ μόνον πολλὰς διακονίας τοῦ ἱεροῦ Κοινοῦ τοῦ Παναγίου Τάφου ἀνέλαβεν, ἀλλὰ καὶ ἐκάστην αὐτῶν ἐτίμησε διὰ τῆς αὐταπαρνήσεως καὶ διὰ τοῦ περὶ τὸ κοινὸν συμφέρον ζήλου αὐτοῦ, τύπος καὶ ὑπογραμμὸς τῆς πιστῆς ὑπηρεσίας τοῖς πᾶσι γεγόμενος. Ἐπειδὴ δὲ τῷ ἱερῷ Παΐσιῳ τὸ μόνον εὐάρεστον ἦν ἡ περὶ τὰ πνευματικὰ ἄσκησις, ἀπέρχεται εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Ἰορδάνου καὶ πολλοὺς ἁγίους τόπους ἐπισκέπτεται, ἐφ' ὧν ἄλλοτε αἱ μεγαλοπρεπεῖς Λαῦραι ἀνηγέρθησαν καὶ πολίσματα ἐπιγείων ἀγγέλων ἀνεδείχθησαν καὶ διδασκαλεῖα κατὰ τῆς κοσμικῆς τύβης καὶ ματαιότητος ἐχρημάτισαν. Ἐκεῖ οὖν ὁ θεῖος Παΐσιος ἐφ' ἱκανὰ ἔτη διῆγεν ὡς οὐδεὶς ἄλλος ἀσκούμενος περὶ τὰ πνευματικά. Ἐν ᾧ δὲ οὕτῳ διητᾶτο ὁ πολίτης τῆς ἐρήμου μεταπέμπεται αὐτὸν ὁ Πατριάρχης Θεοφάνης καὶ διορίζει Ἡγούμενον τῆς ἐν Ἰασίῳ ἱερᾶς Μονῆς τῆς Θεοτόκου τῆς ἐπονομαζομένης Μπορνόσκη. Μεταβὰς δ' ἐκεῖ, οὐ μόνον τῇ ἱερᾷ Μονῇ πιστῶς καὶ ἀξιοπρεπῶς ὑπηρέτησεν, ἀλλὰ καὶ πᾶσαν πόλιν καὶ οἶκον τῶν Χριστιανῶν εὐχῆς καὶ εὐλογίας ἐπλήρωσε διὰ τῆς χάριτος τοῦ Παναγίου Τάφου, διδάσκων τοὺς λαοὺς λόγῳ τε καὶ ἔργῳ καὶ καθοδηγῶν αὐτοὺς εἰς τὴν σωτήριον ὁδόν· δι' ὃ καὶ διδασκόμενοι πλουσίως ἐχορήγουν αὐτῷ προσφορὰς ὑπὲρ τῶν Ἀγίων Προσκυνημάτων. Τὴν ἱερὰν δὲ ταύτην Μονὴν καταλιπὼν ἀναλαμβάνει τὴν Ἡγουμενεῖαν τῆς εὐαγεστάτης Μονῆς τῆς ἐπικαλουμένης τοῦ Γαλατᾶ ἀπέναντι τοῦ Ἰασίου κατὰ Πατριαρχικὴν ἔγκρισιν καὶ διαταγὴν. Ἐκυβέρνησα δὲ καὶ ταύτην ἐν αὐταπαρνήσει ἄριστος ὁδηγὸς τῆς εὐσεβείας γεγόμενος τοῖς πᾶσι. Τοιοῦτον δὲ ὄντα τὸν ἐνάρετον Παΐσιον εἰσάγει ἡ θεία Πρόνοια εἰς εὐρύτερον καὶ κατάρμεστον ἀγώνων κύκλον τῆς ὑπηρεσίας (1).

Γνωστῆς δὲ γενομένης τῆς πρὸς Κύριον ἐκδημήσεως τοῦ μακαριστοῦ Θεοφάνους, ἡ ἱερὰ τῶν Ἀγιοταφитῶν Ἀδελφότης ἐζήτει τὸν ἄξιον αὐτοῦ διάδοχον πρὸς κυβέρνησιν τῆς Ἐκκλησίας Σιών· ἀλλ' ἐν τῇ πορείᾳ αὐτῆς μέγα πρόσκομμα εὑρίσκει τὸν τῆς Μ. Ἐκκλησίας

(1) ΔΟΣΙΘΕΟΥ Δωδεκάβιβλος σελ. 1191.

ποιμενάρχην Παρθένιον (1) τὸν ἐξ Ἰωαννίνων. Ἀλλ' ὁ τὰ πάντα παν-
 φως διευθετῶν Θεὸς ἤρεν ἐκ μέσου τὸ σκάνδαλον διὰ τοῦ Βασιλείου
 Βοεβόδα τῆς Μολδοβλαχίας καὶ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων ἐκλέγεται
 ὃν ἐν Ἰασίῳ Ἡγούμενος Παΐσιος. Ὁ γὰρ τῶν Ἱεροσολύμων θρόνος
 εἶτο Πατριάρχου ἀνδρὸς ἐναρέτου, ταπεινοῦ, εἰρητικοῦ, ἡγουμένου
 καὶ οὐ δυνάστου. Καὶ ὁ μὲν Ἡγεμὼν τῇ τῶν Ἀγιοταφитῶν παρα-
 κλήσει ἔγραψε τῷ τε Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ καὶ τῇ περὶ αὐτὸν ἱερᾷ
 συνόδῳ, ὑποβαλὼν ἅμα καὶ τῇ τῶν Ἀγιοταφитῶν ψήφῳ καὶ ἐκλογῇ·
 ὁ δὲ Παρθένιος ὁ Κωνσταντινουπόλεως δεδιὼς τὴν παρὰ τῷ Σουλτά-
 νῳ ἐπιρροὴν τοῦ Ἡγεμόνος ἀπέστειλεν ἀμέσως εἰς Ἰάσιον τὸν Λα-
 ρίσσης Γρηγόριον καὶ τὸν Ἡγούμενον τοῦ Γαλατᾶ Παΐσιον ἐχειροτο-
 νήσατο τῇ κοινῇ τῶν Ἀγιοταφитῶν ψήφῳ καὶ ἐκλογῇ Πατριάρχην
 Ἱεροσολύμων ἀναγορεύσας.

Διάδοχος οὖν γενόμενος κανονικὸς τοῦ αἰοιδίμου Θεοφάνους ὁ πολὺς
 τὴν ἀρετὴν Παΐσιος διεδέξατο τὸν τε περὶ τὰ θεῖα ζῆλον αὐτοῦ καὶ
 τοὺς ἀτρύτους αὐτοῦ πόρους ὑπὲρ τῶν Ἀγίων Προσκυνημάτων. Ὅπως
 δὲ τὸ μὲν ἴδῃ τὴν ἀδελφότητα τοῦ Ἀγίου Τάφου, τὸ δὲ ἐκ τοῦ
 σύνεγγυς τὰς ἀνάγκας τοῦ Θρόνου αὐτοῦ μελετήσῃ, καταλιπὼν τὰς
 Ἡγεμονείας ἀπῆει διὰ Κωνσταντινουπόλεως εἰς Ἱεροσόλυμα (2) συνο-
 δεύόμενος καὶ ὑπὸ τινος βασιλικοῦ ἀνδρός. Καὶ ἡ μὲν ἱερὰ Σύνοδος
 μετὰ τῆς λοιπῆς ἀδελφότητος σεβασμῷ τε καὶ ὑποταγῇ ὑπεδέξαντο
 τὸν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας πεζοπορήσαντα κανονικὸν αὐτῶν ποιμενάρχην·
 οἱ δὲ Ἀραβες κληρικοὶ ἰταμῶς καὶ ἀπειθῶς αὐτῷ προσηνέχθησαν (3).

(1) Σημειωτέον ὅτι οὗτος ὁ Παρθένιος ἐνήργει ἵνα Πατριάρχην Ἱεροσολύμων ἀνα-
 γορεύσῃ τὸν Μητροπολίτην Βερροίας Ἰωαννίκιον καὶ οὕτως ὑποτάξῃ τῷ Οἰκουμενικῷ
 τὸν Θρόνον τῶν Ἱεροσολύμων· ἀλλ' οἱ Ἀγιοταφίται ἐννοήσαντες τὰ πονηρὰ τοῦ Παρ-
 θενίου διανοήματα κατῴρθωσαν νὰ ἐπιτύχωσι διὰ τοῦ Βασιλείου Βοεβόδα τὴν ἐκλογὴν
 τοῦ αἰοιδίμου Παΐσιου καὶ νὰ διασκεδάσωσι τοὺς ἰδιοτελεῖς τοῦ Παρθενίου σκοπούς.
 Ὅρα ΔΟΞΙΘΕΟΥ Δωδεκάβιβλον σελ. 1191.

(2) Ἰστορεῖ ὁ ἱερὸς Δοσίθεος ὅτι εἰς Ἱεροσόλυμα ἀῆνεγκε χρήματα καὶ βοήθειαν ὡς
 ἄλλος οὐδεὶς καὶ δὴ καὶ ἄλευρον καὶ βούτυρον ἐκ Μολδοβλαχίας ἐν καιρῷ λιμοῦ καὶ
 πᾶν ὃ φέρει τὸ Ἰάσιον ἀγαθὸν διὰ φορτηγῶν πλοίων». Δωδεκάβιβλος αὐτόθι.

(3) Ἐπειδὴ ἔνεκα τῶν περιστάσεων κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους εἰς ἡ δύο Πα-
 τριάρχαι πρὸ τοῦ Γερμανοῦ ἀνηγορεύθησαν ἐκ τῶν κατοίκων τῆς Παλαιστίνης, οὗτοι
 κατὰ τὸ ἴδιον αὐτῶν συμφέρον τὰ τῆς Ἐκκλησίας διώκουν μᾶλλον τοῖς οἰκείοις ἢ τῷ
 κοινῷ χαριζόμενοι ὡς μικροπρεπεῖς, καὶ πάντα τὰ τοῦ θρόνου σμικρὰ εἰσοδήματα τοῖς
 σφῶν αὐτῶν συγγενέσιν ἐχορήγουν μετὰ θάνατον μηδὲν δαπανῶντες πρὸς ἐπισκευὰς καὶ

Οὔτοι δὲ εἰς τοσοῦτον ἀνίας καὶ παραφορᾶς ἀφίκοντο, ὥστε ἐξελθόν-
τες τῆς Ἀγίας Πόλεως ἤγειραν σωροὺς λίθων καὶ ἠπεύλουν τὸν Πα-
τριάρχην μηδεμίαν ὑποταγὴν φέροντες αὐτῷ. Ἀλλ' ὁ ἱερὸς Παΐσιος
φρόνιμος ὢν καὶ γενναιόψυχος εἰς οὐδὲν τὰ τῶν Ἀράβων τολμήματα
λογισάμενος εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ἀγίαν Πόλιν μετὰ τῆς ἱερᾶς Ἀδελ-
φότητος. Μετὰ μικρὰν δέ τινα ἄνεσιν ὑπέβαλε τὰ τῶν Ἀράβων τολ-
μήματα τῇ ἐπιτοπίῳ ἀρχῇ, ἣτις τὴν αὐθάδειαν καὶ ἀπειθειαν αὐτῶν
οὐ μετρίως ἐλέγξασα καὶ τιμωρήσασα ἐπανήγαγεν αὐτοὺς εἰς τὴν εὐ-
θεϊαν ὁδὸν τοῦ ὑποτάσσεσθαι καὶ ὑπακούειν φρονίμως τῷ Πατριάρχῃ
καὶ συνδιάγειν αὐτῷ εὐτάκτως καὶ εἰρηνικῶς μεθ' ὅλης τῆς θρησκευ-
τικῆς εὐλαβείας. Τὸ πρῶτον δὲ καὶ μέγα τοῦτο ἔργον λίαν ἐπιτηδεύως
κατορθώσας, τὴν προσοχὴν αὐτοῦ ἔστρεψεν εἴτα εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ
Θρόνου τῇ περὶ αὐτὸν ἱερᾷ Ἀδελφότητι συσκεπτόμενος καὶ ζήλῳ
συνεργαζόμενος (1).

Διαμείνας δὲ καιρὸν τινα εἰς Ἱερουσαλὴμ ὁ τῆς Σιών ἱεράρχης
ἀπῆλθεν εἴτα εἰς Κωνσταντινούπολιν διὰ θαλάσσης καὶ ἐκεῖθεν μετέβη
εἰς τὰς Ἡγεμονείας, ὧν τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία περιερχόμενος καὶ
ὡς μιμητὴς τῶν Ἀποστόλων διδάσκων καὶ εὐλογῶν τὸ ὀρθόδοξον τῆς
Ἐκκλησίας πλήρωμα ἐλάμβανε τὰς κατὰ προαίρεσιν ἐλεημοσύνας τῶν
Χριστιανῶν καὶ ἀπέστελλεν αὐτὰς εἰς Ἱερουσαλὴμ πρὸς εὐπρέπειαν
τοῦ οἴκου τοῦ Κυρίου καὶ συντήρησιν τῆς ἱερᾶς ἀδελφότητος καὶ
τῶν ἐν Παλαιστίνῃ Χριστιανῶν. Ὅπως δὲ γνωστὸς γένηται καὶ τῇ
Ὁρθοδόξῳ Ῥωσσίᾳ ἐπεσκέψατο καὶ αὐτὸ τὸ Ὁρθόδοξον Κράτος.

Ἀκούων δὲ πολλάκις τοῦ προκατόχου αὐτοῦ πολλὰ καὶ χριστιανι-

καλλωπισμοὺς τῶν Ἀγίων Τόπων. Ὅτε δὲ ὁ ἱερὸς Θεοφάνης ἀνέλαβε τὰς Πατριαρχι-
κὰς ἡνίας, ἀφείλεν ἀπ' αὐτῶν ὅσα ἐνόμιζον ἀνήκοντα αὐτοῖς καὶ πάντα ἐδίδοντο τῷ
Κοινῷ τοῦ Ἀγίου Τάφου διὰ τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ. Τοῦτο δὲ λίαν δυσηρέστησεν αὐτοὺς
καὶ εὐκαιρίαν ἐπέδιδωκεν ἀνακτήσασθαι τὰ δῆθεν ἀπολεσθέντα δικαιώματα. Ὅτε δὲ ὁ
Πατριάρχης ἀπεβιδάσθη εἰς Ἰόππην, οἱ Ἀράβες πυθόμενοι τοῦτο ἐξῆλθον τῆς πόλεως
Ἱερουσαλὴμ καὶ σωροὺς λίθων ἐπισωρεύσαντες ἀνέμενον τὴν καταδίωξιν τοῦ Πατριάρχου.
Ἀλλ' ὁ Πατριάρχης διὰ νυκτὸς εἰσελθὼν εἰς τὴν Ἀγίαν Πόλιν καὶ τῷ ἡγεμόνι παρα-
στήσας τὰ αὐθάδη καὶ ἀνταρτικὰ τολμήματα τῶν Ἀράβων περιώρισεν αὐτοὺς ἐν τῷ
κύκλῳ τῆς ὑποταγῆς καὶ εὐταξίας διὰ τῆς ἐπιτοπίου ἀρχῆς, προστατευομένους αἰεὶ ὑπὸ
τῶν Πατριαρχῶν τοῦ θρόνου, ὡς τοῦτο ποιοῦσιν οἱ Πατριάρχαι καὶ μέχρις ἡμῶν. Τὸ
γεγονὸς δὲ τοῦτο, ὅπερ καὶ ὑπὸ τοῦ Δοσιθέου ἱστορεῖται (Δωδεκάβιβλος σελ. 1191),
ἀνέγνωμεν καὶ ἐν χειρογράφῳ.

(1) ΔΟΣΙΘΕΟΥ Δωδεκάβιβλος σελ. 1190.

καὶ ἀφηγουμένου περὶ τῆς Ρωσσίας, ἧς οἱ Ὀρθόδοξοι λαοὶ καὶ ἄχρις ἡμῶν τὴν πρὸς τὰ Πανάγια προσκυνήματα εὐλάβειαν αὐτῶν ἐπὶ μᾶλλον φιλοτίμως καλλιεργοῦσι, καταλιπὼν τὴν Κωνσταντινούπολιν ἀφίκετο εἰς Μόσχαν ἐπὶ αὐτοκράτορος Ἀλεξίου Μιχαηλίδου. Τοῦτον δὲ ὁ Τζάρος μετὰ βασιλικῆς εὐμενείας καὶ χριστιανικῆς εὐλαβείας δεξάμενος ἐχορήγησεν αὐτῷ πᾶσαν περιποίησιν καὶ περίθαλψιν. Οὗτος οὖν κατὰ παράκλησιν τοῦ Μονάρχου ἐχειροτόνησε τὸν Νίκωνα Μητροπολίτην τοῦ μεγάλου Νοβογορόδου ἀποσυρθέντος τοῦ Μητροπολίτου αὐτοῦ Ἀφθονίου εἰς τὸ τῆς Χουτίνης Μοναστήριον (1). Καί τοι δὲ ὁ Κωνσταντινουπόλεως Παρθένιος πολλὰ ἔγραψεν εἰς Ρωσσίαν κατὰ Παΐσιου, οὐδόλως ὁμως ἔβλαψεν αὐτόν, ἐπειδὴ ὁ περὶ τὰ θεῖα ζῆλος τοῦ ἀνδρὸς καὶ αἱ ἀνυπόκριτοι αὐτοῦ ἀρεταὶ πᾶσαν ραδιουργικὴν τοῦ Παρθενίου ὕφανσιν διέλυσαν καὶ τὰς πρὸς αὐτόν τιμὰς μᾶλλον ἐπηύξησαν. Διαμείνας οὖν ἐκεῖ ἱκανὸν χρόνον καὶ τύπος τοῖς Ὀρθοδόξοις τῆς Εὐαγγελικῆς ἀγωγῆς γενόμενος, εὐλογῶν αὐτοὺς καὶ στηρίζων ἐπὶ τὴν ἀσάλευτον τῆς Ὀρθοδοξίας πέτραν, ἄπτεται ἐν ἀγαλλιάσει πνεύματος τῆς εἰς τὰ ἴδια ἀγούσης ἐπικομίζων ὅσα ἐπεδαψιλεύσατο αὐτῷ βασιρικὰ δωρήματα ὁ τῆς Ρωσσίας μονάρχης Ἀλέξιος Μιχαηλίδης. Τούτῳ δὲ κατερχομένῳ διὰ Ἰασίου εἰς Κωνσταντινούπολιν παρηκολούθησε καὶ ὁ Ἀρσένιος Σουχάνωφ Κελλάρις τῆς Λαύρας τῆς Ἀγίας Τριάδος, ἀποσταλὴς εἰς τὴν Ἀνατολὴν πρὸς ἐξέτασιν καὶ περιγραφὴν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Τυπικοῦ τῶν τεσσάρων Οἰκουμενικῶν Θρόνων (2). Ἄμα δὲ ὁ τῆς Σιών ἱεράρχης κόπῳ καὶ μόχθῳ κατέλαβε τὴν Κωνσταντινούπολιν διεβλήθη ὑπὸ τοῦ Παρθενίου εἰς τὴν Ὑψηλὴν Πύλιν ὅτι δῆθεν μετέβη εἰς Ρωσσίαν καὶ ἦν ἐν ἄλλοτρίῳ τόπῳ. Ὁ δὲ ἱερὸς Παῖσιος δῶρον τῷ ὑπάτῳ (Βεζύρη) προσενεγκὼν τέσσαρας χιλιάδας χρυσῶν νομισμάτων ἀνέτρεψε τὴν τοῦ Παρθενίου διαβολὴν ἐάσας αὐτόν ἐν τῇ αὐτοῦ κακίᾳ. Μικρὸν δὲ διατρίψας ἐν Κωνσταντινουπόλει μετέβη εἰς Ἱερουσαλὴμ, ὅπου καταλιπὼν τὰς τῶν Χριστιανῶν ἐλεημοσύνας καὶ τὰ τοῦ θρόνου αὐτοῦ εὐτρεπίσας, ὅσα ἐπέτρεπον αἱ περιστάσεις, ἐπέστρεψεν αὐθις εἰς τὰς Ἡγεμονείας πρὸς συγκομιδὴν τῶν καρπῶν τῆς διδασκαλίας καὶ εὐλογίας αὐτοῦ. Ἀλλ' ἐν ᾧ ὁ τῶν Ἀποστόλων μιμητὴς Παῖσιος περιήρχετο τὴν χώ-

(1) Ὅρα Ἱστορ. τῆς Ῥωσς. Ἐκκλ. ὑπὸ Θεοδώρου Βαλλιάνου σελ. 216.

(2) Αὐτ. σελ. 220.

ραν σπείρων τὰς εὐλογίας τοῦ Θεοῦ, πάλιν ὁ Παρθένιος ὁ τῆς Ἀγιοταφίτικῆς ἀδελφότητος ἄσπονδος ἐχθρὸς διετάραξε τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἀγιοταφίτας διὰ ταύτης αὐτοῦ τῆς διαγωγῆς. Τὸν ναὸν τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Μετοχίου τοῦ Παναγίου Τάφου παρανόλωμα τοῦ πυρὸς γενόμενον εὐρύτερον μετὰ τὴν πυρκαϊάν ἀνωκοδομήσαντο οἱ γουναράδες. Ἐπειδὴ δ' ἐν αὐτῷ ἐτέθη θαυματουργὸς τις εἰκὼν τῆς Κυρίας Θεοτόκου καὶ πλῆθος λαοῦ συνηθροίζετο ἀκροώμενον τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν, ὁ Παρθένιος τρέφων μῖσος κατὰ τῶν Ἀγιοταφιτῶν, λαβὼν ἐκ τούτου τὰς ἀφορμὰς, οὐ μόνον ἐκλείσει τὸν ἱερὸν ναὸν τοῦ Μετοχίου (1), λέγων, ὅτι ἡ ἐν τῷ Μετοχίῳ πληθὺς τῶν Χριστιανῶν ζημιοῖ τὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου συμφέροντα, ἀλλὰ καὶ κατὰ τῶν ἡγεμόνων τῶν Παριστρίων χωρῶν βυρσοδομῶν ἐπειράθη κακῶσαι αὐτούς. Καὶ δὴ τὴν κατὰ τοῦ Ἀγίου Τάφου ἐχθρὰν διαγωγὴν αὐτοῦ ἰδόντες οἱ ἡγεμόνες καὶ τὰς κατ' αὐτῶν ἐπιβουλάς καὶ ραδιουργίας ἐννοήσαντες ἐνήργησαν κατ' αὐτοῦ ὥστε κατὰ διαταγὴν Σουλτανικὴν ἐπνίγη μέσον τῶν ξηρονήσων Ὁξείας καὶ Πλάτης. Ἐπωνομάσθη δὲ ὁ τῶν ὑδάτων τῆς θαλάσσης βορὰ γενόμενος Παρθένιος διὰ τε τοὺς τρόπους καὶ τὴν ὑψηλοφροσύνην Γολιάθ (2).

Ὁ ἱερὸς τοίνυν Παῖσιος ἐπανακάμψας εἰς Κωνσταντινούπολιν μετὰ μικρὰν διαμονὴν ἐπεσκέψατο τὴν Ἀδριανούπολιν, τὴν Φιλιππούπολιν, τὴν Σοφίαν καὶ εἶτα τὴν τῆς Σερβίας πρωτεύουσαν διδάσκων τοὺς λαοὺς καὶ συλλέγων τὰς κατὰ προαίρεσιν αὐτῶν βοηθείας ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως τῶν Παναγίων Προσκυνημάτων πρὸς καύχημα τῶν Ὁρ-

(1) Σημειωτέον ὅτι κατὰ τὸ Διπλοφάναρρον παρὰ τὴν νῦν οἰκίαν τοῦ Γέροντος Ἡρακλείας ἦν καί τις ἐνορία Πύργος ὀνομαζομένη (ἴσως ἐκ τοῦ ἐκεῖ παρὰ τὴν πύλην πύργου τοῦ τείχους). ἐτύγγανε δ' ἐκεῖ καὶ ἐκκλησία ἐπονομαζομένη Ἐκκλησία τοῦ Πύργου καὶ αὕτη ἦν τότε ἡ ἐνοριακὴ ἐκκλησία. Κατὰ τὴν νύκτα τοῦ ἁγίου Πάσχα ἐν ἀγνώστῳ ἔτει ἐπειδὴ κατὰ τὸ ἀρχαῖον τῆς Ἐκκλησίας ἔθος οἱ Χριστιανοὶ φέρουσι λαμπάδας ἡμμένας, ἔτυχεν ἰδὼν τὰ φῶτα ὁ Σουλτάνος καὶ ἠρώτησε μαθεῖν τί ἐσήμαινεν ἡ φωτοχυσία ἐκείνη. Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἐρωτηθέντες διέστρεψαν τὴν ἀλήθειαν διέταξεν ὁ Σουλτάνος τὴν κατεδάφισιν τῆς ἐκκλησίας. Μὴ ὄντος δ' οὖν ἐτέρου ναοῦ ἦν μόνον ἐκεῖ ὁ ἐν τῷ Μετοχίῳ τοῦ Ἀγίου Τάφου ναός, ἐν ᾧ διωρίζετο ὁ πρὸς ἐστὼς τῆς καταστροφείας Ἐκκλησίας, ὅς ἐκτελῶν τὰ τῆς ἐνορίας ἐλάμβανε καὶ τὰ ἐνοριακὰ δικαιώματα· τοῦτο δὲ διετηρήθη μέχρις Ἀθανασίου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων. Ἐπειδὴ δὲ ἐπ' αὐτοῦ ὁ Ἅγιος Τάφος ὑπέπεσεν εἰς ὑπέρογκα χρέη, παρεχωρήθησαν τῷ Ἀγίῳ Τάφῳ καὶ τὰ ἐνοριακὰ δικαιώματα. Ταῦτα διατηρεῖ ἡ παράδοσις.

(2) ΔΟΣΙΘΕΟΥ Δωδεκάβιβλος σελ. 1192.

θοοδόξων. Καταλιπὼν δὲ τὸ Βελιγράδιον (1), κατῆλθεν εἰς Σέρρας καὶ ἐκείθεν εἰς Θεσσαλονίκην καὶ Βέρροϊαν. Μικρὸν δὲ διαμείνας ἐνταῦθα μετέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ κεῖθεν ἀπῆλθεν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐπι- κοιμίζων καὶ τὰ τῶν Χριστιανῶν ἐλέη διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ Κοινοῦ τοῦ ἁγίου Τάφου. Τηνικαῦτα δὲ οἱ δόλιοι Ἀρμένιοι οὐ μικρῶν σκανδά- λων αἵτιοι ἐγένοντο τρόπῳ ἀπανθρώπῳ τὰ τῶν Ἀθησυνῶν σφετερι- ζόμενοι καὶ χρήμασιν ἀπείροις τὴν ἐν Ἱερουσαλὴμ Ἱερὰν Μονὴν τοῦ ἁγίου Ἰακώβου ἀποσπῶντες τοῦ Πατριάρχου τῶν Ὁρθοδόξων. Ἐστὼ δὲ περὶ τούτων ἡμῖν βραχὺς ὁ λόγος.

Κατ' ἐκείνους δὴ τοὺς χρόνους ἐλθόντες οἱ Ἀρμένιοι εἰς Ἱερουσα- λὴμ καὶ τόπον κατοικήσιμον μὴ ἔχοντες, ἐζήτησαν μετὰ παρακλή- σεως, ὡς ἔδειξεν ὁ λόγος ἀνωτέρω, τὴν ἱερὰν Μονὴν τοῦ ἁγίου Ἰακώ- βου, καὶ ἔλαβον αὐτὴν παρὰ τοῦ Πατριάρχου ἐπὶ τῷ ἀποτίνειν κατ' ἔτος τῷ Πατριάρχῃ τῶν Ὁρθοδόξων τὸ συμπεφωνημένον μίσθωμα (2).

(1) Σημειωτέον ὅτι ὄντος τοῦ Παΐσιου ἐν Βελιγραδίῳ συνέβη καί τι ὑπερφυσικόν περὶ οὗ ταῦτα ἱστορεῖ ὁ ἱερός Δοσίθεος. «Γυνή τις ὀρθόδοξος, Λατινίδι γυναικὶ ζυμῶ- σαι θελούσῃ κατὰ τὴν εἰκοστὴν Ἰουλίου, ἐν ᾗ ἡ τοῦ Ἑλίου τοῦ Προφήτου ἐορτάζεται μνήμη, εἶπε· σήμερόν ἐστιν ἡ ἐορτὴ Ἑλίου τοῦ Προφήτου καὶ μὴ ἄπτου ἔργων. Ἡ δὲ Λατινὶς ὑπολαβοῦσα ἔφη ὅτι δέκα παρῆλθον ἡμέραι ἀπὸ τῆς ἐορτῆς Ἑλίου τοῦ Προφήτου καὶ οὕτως ἀμφοτέραι ἀλλήλαις ἐφιλονείκουν εἰ ἄρα αἱ δέκα ἡμέραι καλῶς προσετέθησαν ὑπὸ τῶν Παπιστῶν καὶ ἤρξατο ἡ Λατινὶς ζυμοῦν. Ἀλλ' ὦ τοῦ θαύμα- τος μετεβλήθη ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς τὸ φύραμα εἰς πέτραν, οἷόν ἐστι τὸ κισσύριον, τὸ κοινῶς λεγόμενον πουργί, καὶ ἠκούσθη εἰς τὴν Σερβίαν τὸ πρᾶγμα καὶ διένειμαν ἑαυτοῖς οἱ ἄνθρωποι τὴν πέτραν ὡς μαρτύριον καὶ ἔλαβε καὶ ὁ Παΐσιος μέρος ἐκ τῆς πέτρας, ὅπερ ἕως τοῦ νῦν κεῖται κρεμάμενον εἰς τὴν εἰκόνα τοῦ Προφήτου ἐν τῷ κατὰ τὴν Ἱε- ρουσαλὴμ Μοναστηρίῳ αὐτοῦ». Δωδεκάβιβλος σελ. 1192.

(2) Οἱ Σουλτάνοι τῆς Αἰγύπτου χαριζόμενοι τοῖς αὐτῶν γείτοσιν Ἀθησυνοῖς ἐχο- ρήγησαν αὐτοῖς χάριν προσκυνήσεως μέρη τινὰ καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ κατὰ ἀνατολὰς τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως ἐν τῇ ἁγίᾳ Βηθλεέμ. Κατὰ δὲ τὰ παρὰ τοῖς Πατριάρχεις τῶν Ἱεροσολύμων χρυσόδουλλα ἦσαν ὑποκείμενοι αὐτοῖς καὶ ὑπ' αὐτῶν αὐτοὶ τε καὶ ἡ περι- ουσία αὐτῶν ἐπροστατεύοντο ἐν ἀνάγκῃ. Οἱ Ἀρμένιοι ὅμως τρέφοντες σκοποὺς ἰδιο- τελεῖς ἀπέσπασαν αὐτοὺς τῶν Ἑλλήνων Πατριαρχῶν καὶ διὰ τὸ ὁμοφρονεῖν συνεκοινῶ- νουν αὐτοῖς, ὧν τὰ μέρη κατέσχον οἱ Ἀρμένιοι καὶ πρὸς οὓς ἐπὶ τούτῳ καὶ τινα τρο- φὴν ἐχορήγουν. Ὅπως δὲ τὸ μὲν κύριοι γένωνται τῶν ναῶν, τῶν χρυσοῦφάντων ἀμ- φίων καὶ σκευῶν τῶν οἰκιῶν καὶ πάσης αὐτῶν τῆς περιουσίας, τὸ δὲ καὶ τῶν πρὸς αὐ- τοὺς εὐτελῶν δαπανῶν ἀπαλλαγῶσιν, ἠλάττωσαν τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν μέχρις ἐνὸς δι' ὧν ἐπενόησαν τρόπων καὶ κατέσχον τὰ πάντα, ὧν καὶ ἄχρις ἡμῶν ἰδιοκτῆταί εἰσιν οἱ Ἀρ- μένιοι. Σημειωτέον δὲ ὅτι μετ' οὐ πολὺ ἄλλοι Ἀθησυνοὶ ἐστάλησαν καὶ ἤδη ὅσοι εὐ- ρίσκονται εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν ὠρισμένῳ ἀριθμῷ ὑποκείμενοί εἰσι τοῖς Ἀρμενίοις (Ὁρα ΔΟΣΙΘΕΟΥ Δωδεκάβιβλον σελ. 1192).

Καὶ μέχρι μὲν τινος ἀπέτινον αὐτό· μετὰ τινὰ δὲ καιρὸν ἄρνησάμενοι ἐμνηχανῶντο πῶς οἶόν τ' ἦν αὐτοῖς ἀποσπάσασθαι αὐτὴν καὶ κυρίου αὐτῆς γενέσθαι· καὶ οὐ μόνον ἡγωνίζοντο τοῦτο κατορθῶσαι, ἀλλὰ καὶ τὰ τῶν Ἀθησυνῶν προσκυνήματα καὶ κτήματα τὰ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἱερουσαλήμ ἐνοσφίσαντο τοὺς ιδιοκτῆτας φαρμάκῳ παραπέμψαντες εἰς τὸν Ἄδην. Οὐ μὲν δ' ἀλλὰ καὶ οἱ ἑπαρχοὶ τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῆς Ὀθωμανοὶ τὸ μὲν πολὺ ἐπηρέαζον τοὺς προσκυνητὰς καταβαίνοντας εἰς τὸν Ἰορδάνην, τὸ δὲ τά τ' ἐφθαρμένα καὶ κίβδηλα νομίσματα διδόντες τοῖς Μοναστηρίοις βιαίως ἐζήτουν καὶ ἐλάμβανον τὰ μὴ ἐφθαρμένα καὶ μὴ κίβδηλα ζημιοῦντες τὰ Μοναστήρια ὑπὲρ τὸ μέτρον. Ταῦτα τοίνυν ὁ ἄοκνος Παΐσιος ὁρῶν μετὰ λύπης καὶ μὴ φέρων τὴν τῶν Ἀρμενίων ἰταμότητα καὶ τὰς τῶν ἐπαρχῶν σκληρὰς πιέσεις ἀπέρχεται εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ σκέπτεται περὶ τοῦ πρακτέου. Παρίστησιν οὖν ταῖς ἐκεῖ ἀρμοδίαις ἀρχαῖς τὰ δίκαια τοῦ θρόνου αὐτοῦ διὰ τῶν παρ' αὐτῷ Σουλτανικῶν χρυσοβούλλων καὶ τῇ συνδρομῇ τῶν ἐκεῖ ἰσχυρῶν λαμβάνει ἕτερον χρυσόβουλλον (ὅρισμὸν κεκυρωμένον παρ' αὐτοῦ τοῦ Σουλτάνου) καὶ ἀπέρχεται εἰς Ἱερουσαλήμ· διὰ τούτου κατήργησε τὰς ἀδίκους χρηματικὰς πιέσεις τῶν τῆς Ἱερουσαλήμ ἀρπάγων Ὀθωμανῶν καὶ ἀνεκτήσατο πάλιν τοὺς Ἀθησυνοὺς καὶ τὰ κτήματα αὐτῶν, οἳ κατὰ τὰ ἀρχαῖα χρυσόβουλλα πρὸς τὸν Πατριάρχην τῶν Ὀρθοδόξων ὑποκείμενοι ἦσαν. Ἀλλ' οἱ Ἀρμένιοι πλῆθος χρημάτων διδόντες τῷ Χουσεῖν πασσᾶ, ὄντι τότε ἡγεμόνι τῆς τε Γάζης καὶ τῆς Ἱερουσαλήμ, πολυειδῶς τῇ πλεονεξίᾳ αὐτοῦ ὑπηρετοῦσιν. Ὁ δέ, ὢν ἰσχυρὸς δυνάστης, καὶ τὸ χρυσόβουλλον εἰς οὐδὲν λογισάμενος, οὐ μόνον πάντα τὰ ἐν τῷ βασιλικῷ ὅρισμῳ παραδέδωκε τοῖς Ἀρμενίοις, ἀφελὼν αὐτὰ τοῦ τῶν Ὀρθοδόξων Πατριάρχου, ἀλλὰ παρεχώρησεν αὐτοῖς καὶ τὸ ἔχειν μίαν τῶν θυρῶν τοῦ ἐν Βηθλεέμ Ἀγίου Σπηλαίου καὶ κανδήλας ἀναρτῆσαι ἐν αὐτῷ. Ὅπως δὲ τὸ βαρβαρικὸν αὐτὸ τόλμημα καὶ Σουλτανικῷ χρυσοβούλλῳ ἐπιβεβαιώσῃ, μεταβάντες εἰς Κωνσταντινούπολιν περιήρχοντο κρούοντες τὰς θύρας τῶν ἰσχυρῶν τοῦ κράτους καὶ χρήματα ἀμύθητα ὑπισχνούμενοι, εἰ ἐβοήθουν αὐτοῖς, καὶ πολυειδῶς τοὺς Ὀρθοδόξους διαβάλλοντες. Ἀλλὰ τὰ περιερχόμενα αὐτῶν πλήθη καὶ αἱ βαρβαρικαὶ αὐτῶν κραυγαὶ τοσοῦτο διήγειραν τὴν ἀγανάκτησιν τῶν ἰσχυρῶν κατ' αὐτῶν, ὥν πολλοὶ ἐσφάγησαν, πολλοὺς ἐδέξατο ἢ ἀγχόνη ἐπὶ

τῶν δένδρων τοῦ Ἱπποδρόμου καὶ ἄλλοι ἄλλως ἔπαθον· ἡ δὲ πονηρὰ αὐτῶν βουλὴ τοιοῦτον ἔσχε τὸ τέλος. Ἐμπιστεύεται δὲ τήνικαῦτα ἡ σφαγὴς τοῦ κράτους τῷ ἐξ Ἀρμενίων Σουλεϊμάνη καὶ πάλιν οἱ Ἀρμενιοὶ, ἐπαναλαβόντες τὸ πρὸ μικροῦ πρόξενον πολλῶν δυστυχημάτων γενόμενον τόλμημα, ἤρξαντο καὶ αὐθις περιέρχεσθαι τὰς ἀγυῖας τῆς βασιλευούσης καὶ κρούειν ἀναιδῶς τὰς θύρας τῶν μεγιστάνων καὶ χρημάτων πλῆθος προσφέρειν αὐτοῖς πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ποθουμένου. Καὶ ὁ μὲν ὕπατος μετεπέμψατο τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Ἰωαννίκιον ἐπὶ τούτῳ, τὰ δὲ τῶν Ὁρθοδόξων πλήθη, τὰ ὑπὸ τῶν Ἀρμενίων ἐνεργούμενα πυθόμενα, ἐγείρονται καὶ διευθύνονται οἱ μὲν εἰς τὰ βασίλεια, οἱ δὲ ἴστανται ἀπέναντι τῶν μεγάρων τοῦ ὑπάτου καὶ ἄλλοι ἀλλαχοῦ δεόμενοι μετὰ θρήνων καὶ ἱκετεύοντες τοὺς ἰσχυροὺς μὴ γενέσθαι τοῖς Ὁρθοδόξοις τοιοῦτον ἀδίκημα. Ἀλλ' ἐν τούτοις ἐκπίπτει ὁ ὕπατος καὶ ἄλλος διορίζεται καὶ πάλιν ἡ αὐτὴ τῶν Ἀρμενίων βουλὴ ἐνεργεῖται, καὶ πάλιν τὸ αὐτὸ τῶν Ὁρθοδόξων φρόνημα ἀκμαιότερον παρίσταται ἄχρις οὗ τοὺς τῆς διοικήσεως τοῦ κράτους οἵακας ἀνέλαβεν ὁ Κιουπρουλῆς, ὃς εἶλκε τὸ γένος ἐξ Ἀλβανῶν καὶ ἦν υἱὸς ἱερέως καὶ οὐ ἡ μήτηρ τέθνηκε τὸν μοναχικὸν βίον μετερχομένη (1). Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἱερὸς Παῖσιος, ὢν ἐν Ἱερουσαλήμ, δεινῶς ἐπεβουλεύετο ὑπὸ τοῦ ἐπάρχου τῆς Γάζης Χουσεῖν καὶ κίνδυνον διέτρεχεν ἡ ζωὴ, ἔγραψε τοῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπιτρόποις αὐτοῦ πάντα τὰ τε προγεγονότα καὶ τὰ τελευταῖα, ἅτινα ὑπεβλήθησαν τῷ ὑπάτῳ ἐν τῷ πρώτῳ βασιλικῷ συνεδρίῳ, ὁ δὲ ὕπατος μεταπέμπεται τὸν ἱερὸν Παῖσιον εἰς Κωνσταντινούπολιν τῷ 1656. Παραγενόμενος οὖν ὁ Πατριάρχης εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἐνεφανίσθη θαρραλέως ἐνώπιον τοῦ βασιλικοῦ συμβουλίου καὶ ὑψηλοῦ κριτηρίου προεδρεύοντος τοῦ Κιουπρουλῆ Μεχμέτ Πασᾶ, καὶ ἀφόβως, παρόντων καὶ τῶν Ἀρμενίων, παρέστησε τὰ δίκαια τοῦ θρόνου αὐτοῦ, ἔχων βοηθοὺς καὶ διερμηνεῖς τόν τε Μιχαήλ τὸν Κιουτζούκ-Κυρίτζην, τὸν Κωνσταντᾶν τὸν ἐκ Πλατάνων τῆς Τραπεζοῦντος, τὸν ἐξ Ἑβραίων ἱερομόναχον Γαβριήλ καὶ τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν Ἡγεμονειῶν. Τὸ δὲ ὑψηλὸν κριτήριον λαβὼν ὑπ' ὄψιν τὰ Σουλτανικὰ χρυσόβουλλα καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς ἐπισταμένως μελετῆσαν ἀπέδωκε τὸ δίκαιον τοῖς Ὁρθοδόξοις. Καὶ δὴ τὸ ὑψηλὸν κριτήριον, ἀφ' οὗ ἐξέδωκεν ὀρισμὸν ἐπικυρωτικόν, ἐπέδωκε τῷ Πα-

(1) Ὅρα ΔΟΣΙΘΕΟΥ Δωδεκάβιβλον ιβ' σελ. 1193.

τριάρχη Παϊσίῳ, κατὰ τοὺς τύπους τῆς δικαιοσύνης, ὅς ἀντ' αὐτοῦ προσήνεγκε τῷ βασιλεῖ τριάκοντα μόνον πουγγεῖα (15 χιλ. γροσ.). Ὁ οὖν Πατριάρχης δεξάμενος τὸν ὀρισμὸν μετὰ χαρᾶς ἐπεμψεν εἰς Ἱερουσαλὴμ διὰ τοῦ ἀπεσταλμένου Χουσεῖν-Τζαούς, δούς αὐτῷ ὁδοιπορικὰ γρόσια ἑξακόσια. Ὁ δὲ ἀφικόμενος εἰς τὴν Ἀγίαν Πόλιν καὶ εὐθὺς ὀδηγηθεὶς πρὸς τὸν ἱερὸν δικαστὴν (κριτὴν) ὑπέβαλεν αὐτῷ τε καὶ τῷ ἐπάρχῳ τῆς πόλεως τὰς Σουλτανικὰς διαταγὰς. Οἱ δέ, ἄνευ ἀναβολῆς, οὐ μόνον τοῖς Ὀρθοδόξοις παρέδωκαν τὰ τῶν Ἀθησυνῶν πάντα, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐπιούσαν πορευθέντες εἰς Βηθλεέμ, ἔξωσαν τοῦ Ἀγίου Σπηλαίου τοὺς Ἀρμενίους καὶ παρέδωκαν αὐτὸ τοῖς Ὀρθοδόξοις. Ἐγένετο δὲ τοῦτο τῷ 1657 ἔτει (1).

Ἐπειδὴ δὲ ὁ ρηθεὶς τῆς Γάζης καὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ ἡγεμὼν Χουσεῖν πασᾶς ἀντέκειτο ταῖς τοῦ ὑπάτου διαταγαῖς, ὡς ἀποστάτης ὢν, καὶ μένεα ἔπνεε κατὰ τοῦ Πατριάρχου Παϊσίου, πολλὰ καὶ μεγάλα ἔβλαψε τοὺς Ὀρθοδόξους φίλος ὢν τοῖς Ἀρμενίοις καὶ κινούμενος ὑπ' αὐτῶν. Αὐτὸς ὁ τρομερὸς δυνάστης οὐ μόνον ἄπειρα χρήματα βιαίως καὶ τυραννικῶς ἔλαβε παρὰ τῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐπιτρόπων τοῦ Πατριάρχου, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἀγίου Ἰακώβου Μοναστήριον ἐκώλυσε λαβεῖν τοὺς Ὀρθοδόξους καὶ πολλὰς τιμωρίας καὶ σκληρὰς πιέσεις ἐπήνεγκε τοῖς ἐν Ἱερουσαλὴμ Ἀγιοταφίταις. Πυθόμενος οὖν ταῦτα ὁ Πατριάρχης καὶ τὸν ἀπεσταλμένον Τζαούσην ἰδὼν μόλις ἐπανελθόντα κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον κατῆλθε μετ' αὐτοῦ εἰς Σηστόν, ὅπου τότε ὁ ὕπατος Κυουπρουλῆς ἐτύγγανε διευθύνων τὴν τῶν ὀχυρωμάτων ἀνακαίνισιν. Καὶ ὁ μὲν Τζαούσης ὑπέβαλε τῷ ὑπάτῳ τὰ τε ἀδικήματα τὰ κατὰ τῶν Ἀγιοταφιτῶν ὑπὸ τοῦ Χουσεῖν πασᾶ καὶ ὅσα αὐτὸς ὑπέστη δεινὰ λάθρα φυγὼν τὸν ἐπικείμενον αὐτῷ θάνατον. Ὁ δὲ ὕπατος ἀκούσας καὶ τοῦ Πατριάρχου λέγοντος ὅτι βιαίως καὶ ἀδίκως ἀφείλετο ἑκατὸν χιλιάδας νομίσματα τῶν Ἀγιο-

(1) Σημειωτέον ὅτι Ἄνθιμος τις Σικοῦρτος ἐπικαλούμενος φθόνῳ κινούμενος ἐχθρὰ ἐπράξατο κατὰ τῶν συμφερόντων τοῦ Κοινοῦ τοῦ Ἀγίου Τάφου. Ταῦτα περὶ τούτου ἱστορεῖ ὁ ἱερὸς Δοσίθεος· «Ὁ δὲ μικρὸς Ἄνθιμος ὁ Σικοῦρτος, ὁ ἔχων τὸ πείσμα καὶ τὴν μῆνιν τοῦ Ἀχιλλέως, φθόνῳ τηχόμενος τῷ κατὰ τοῦ Πατριάρχου ἐπορεύθη καὶ διέλυσε τὰς σφραγίδας τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ ἔξω τῆς Ἀγίας Πόρτας ὄντος καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τοῖς Ἀρμενίοις ὡσαύτως καὶ τὰς τέσσαρας καμάρας τὰς ἐπὶ τῆς Ἀγίας Πόρτας οὔσας ἀλλὰ καὶ τὸν Ἅγιον Ἰάκωβον ἐκώλυσε τὸ λαβεῖν αὐτὸν τοὺς Ρωμαίους ὅθεν ἔμεινε παρὰ τοῖς Ἀρμενίοις». Δωδεκάβιβλος σελ. 1194.

ταφρῶν καὶ ὅτι αὐτὰ δωρεῖται ὁ Πατριάρχης τῷ τοῦ κράτους Τα-
μείῳ, εἰς μὲν τὴν Γάζην πρὸς τὸν Χουσεῖν πασᾶν ἔπεμψεν ἴδιον αὐτοῦ
ἀνθρώπον μετ' ἄλλων τεσσαράκοντα ἀνδρῶν ληψόμενος τὰς ἑκατὸν
χιλιάδας, εἰς δὲ τὴν Δαμασκὸν πρὸς τὸν ἡγεμόνα αὐτῆς Ταγιάρογλου
ἕτερον τινα Ἰσμαῆλ τοῦνομα, ὑπὸ τεσσαράκοντα ἐπίσης ἀνδρῶν παρα-
κολυθούμενον, καὶ φέροντα αὐτῷ ὅρισμὸν καὶ γράμματα παραδοῦναι
καὶ τὸν Ἅγιον Ἰάκωβον τοῖς Ὁρθοδόξοις. Καὶ ἐκεῖνος μὲν δέδωκε
τὰς ἑκατὸν χιλιάδας, οὗτος δὲ λαβὼν παρὰ τῶν Ἀρμενίων εἴκοσι καὶ
πέντε χιλιάδας νομίσματα (γρόσια) οὐ μόνον τὸν Ἅγιον Ἰάκωβον
οὐκ ἀπέδωκε τοῖς οἷς ἀνῆκεν, ἀλλὰ καὶ πρὸς οἷς ἔπραξεν ἄλλοις κα-
κοῖς τὸν ἐξ Ἀμυκλείου Παρθένιον καὶ τὸν Ἀραβὰ Ἀθανάσιον δε-
σμίους ἀπήγαγεν ἀπὸ Ἱεροσολύμων ἄχρι Δαμασκοῦ, ἡμέρας καὶ νύκτας
γυμνοῖς τοῖς ποσὶ βαδίζοντας. Ταῦτα δὲ ὑπὸ τοῦ φιλοχρημάτου Ἰ-
σμαῆλ ἐπράττοντο ἵνα φόβον ἐμπνεύσωσι τοῖς Ἀγιοταφίταις. Ὁ δὲ
Πατριάρχης ταῦτα δὴ καὶ αὖθις μετὰ λύπης πυθόμενος ἀπέστειλεν
εἰς Ἀδριανούπολιν τὸν ἀπὸ Δημητζάνης Διονύσιον, ὃς ἐμφανισθεὶς τῷ
Βασιλικῷ συνεδρίῳ ἀπήγγειλε τῷ ὑπάτῳ πάντα τὰ γεγονότα. Τότε
δὲ ὁ Κυουπρουλῆς καὶ τρίτον ὅρισμὸν ἀπέστειλε δι' ἐνὸς Τζαούση Ἀλ-
βανοῦ, ὑπὸ τεσσάρων ἀνδρῶν συνοδευομένου, εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ οἱ
ἐν Ἱερουσαλήμ διοικηταὶ συμφώνως τοῖς τοῦ ὁρισμοῦ ποιήσαντες,
παρέδωκαν τοῖς Ὁρθοδόξοις τὸν Ἅγιον Ἰάκωβον, καὶ τέλος ἐπέθη-
καν τῇ κατὰ τῶν Ἀρμενίων πολυχρονίῳ καὶ πολυδαπάνῳ ἀγωγῇ.

Ἀλλὰ τὸν αοίδιμον Παῖσιον ἅμα ἦρθη ἐκ μέσου ἡ πολύμοχθος καὶ
πολύπονος ἀγωγὴ ἡ πρὸς τοὺς Ἀρμενίους καὶ ἕτεραι δειναὶ μαρτυρι-
καὶ βάσανοι ἐδέξαντο ἔνεκα συκοφαντιῶν. Διαβάλλεται δὴ ὁ ἄκακος
καὶ πρᾶος Πατριάρχης τῷ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀνθυπάτῳ ὡς μί-
τραν κατασκευάσας ἀξίας ἑκατὸν χιλιάδων νομισμάτων (γροσίων) καὶ
προθέμενος δῆθεν τῷ τῆς Μοσχοβίας βασιλεῖ ταύτην δῶρον προσενεγ-
κεῖν (1). Ὁ δὲ ἀνθύπατος παραυτίκα ἀποστείλας ἔλαβεν αὐτὴν παρὰ

(1) Τὴν δωρηθεῖσαν μίτραν τῷ Πατριάρχῃ ἰδὼν ὁ ἐξ Ἑβραίων Γαβριήλ, ὃς ἦν ἄρι-
στος λιθογνώμων, καὶ βουλόμενός τινας τῶν πολυτίμων λίθων ἀφελεῖν κατέπεισε τὸν
Πατριάρχην μετασκευάσαι αὐτὴν καὶ μεταβαλεῖν εἰς τὸ τῶν Βυζαντινῶν σχῆμα. Τού-
του δὲ γενομένου διεδλήθη ὑπὸ τινων τῷ ἀνθυπάτῳ καὶ πολλὰ μαρτύρια ὁ ἄκακος καὶ
εἰρηνικὸς Παῖσιος ὑπέστη ὡς ὁ λόγος περιγράφει αὐτὰ ("Ὁρα ΔΟΣΙΘΕΟΥ Δωδεκάβιβλον
σελ. 1195). Σημειωτέον δὲ ὅτι ἡ ἱστορικὴ αὕτη μίτρα τοῦ αοιδίμου Παΐσιου καὶ νῦν ἐν

τοῦ Πατριάρχου· ἐφ' ᾧ περ ἐβουλεύσατο μὲν ἀπελθεῖν εἰς Ἀδριανού-
πολιν ἐπιλέγων καὶ ταύτην τὴν παροιμίαν· « κάλλιον πτηνὸν ἐν κλω-
ναρίῳ ἢ πτηνὸν ἐν κυρτίδι ». Ἀλλ' ὅμως τῶν περὶ αὐτόν τινες ἀκρί-
τως ἀπεκώλυσαν τοῦ ἐγχειρήματος διὰ τὸ μὴ εἶναι σπουδαίαν τὴν
ὑπόθεσιν. Ὡν δὲ ὁ ἀνθύπατος εἰς ἄκρον φιλοχρήματος, μετακαλε-
σάμενος τὸν Πατριάρχην, ὅς ἐν τῇ ἀκρίτῳ ἐρωτήσῃ αὐτοῦ ἀπήν-
τησεν ὅτι οὐκ ἐγὼ ἐπίβουλός εἰμι τῆς βασιλείας, ἀλλ' οἱ οὕτω κατα-
μαρτυροῦντές μου καταπατοῦσι τὴν ἀλήθειαν, ἀνεξετάστως καθεῖρ-
ξεν ἐν τῷ καλουμένῳ τοῦ αἵματος λάκκῳ (Κανλῆ-κουγιού), ὡς
καὶ τὸν ἐξ Ἰουδαίων Γαβριήλ, τὸν μετ' ἄλλων ἀκολουθήσαντα τῷ
Πατριάρχῃ, οἱ ἔνεκα φόβου φυγῇ ἐχρήσαντο. Ἐκεῖθεν δὲ μετὰ τε-
τράωρον διαμονὴν ἐξαγαγόντες αὐτόν ἐν τῇ τῶν χρεοφειλετῶν κατέ-
κλεισαν φυλακῇ. Ταῦτα δὲ ὁ τῆς φιλοχρηματίας ὑπηρέτης ἀνθύπα-
τος ἔπραττεν ἀμφοτέρων ἔνεκα· τὸ μὲν ἵνα λαβὼν χρήματα παρὰ τοῦ
Πατριάρχου ἀπολύσῃ αὐτόν, τὸ δὲ ἵνα εἴτα συλλαβὼν τοὺς ἐν Κων-
σταντινουπόλει ἄρχοντας ὡς δῆθεν συνεπιβούλους καὶ ἀπειλήσας, χρή-
μασι καὶ αὐτοὺς ζημιώσῃ. Ἀλλ' ὁ καλὸς ἱεράρχης τὸν θάνατον προ-
κρίνας τῆς τῶν ἀρχόντων ζημίας μυρίας ὅσας ὑπέστη βασάνους.
Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἀνθύπατος οὐδέτερον ὧν ἠβούλετο κατώρθωσεν, ὅπως
μὴ οἱ Χριστιανοὶ ἀπελθόντες εἰς Ἀδριανούπολιν προσκλαύσωνται τῷ
Βασιλεῖ, προλαβὼν δὴ αὐτὸς ἀπέστειλεν ἄγαν τινα μετὰ τῆς μίτρας
πρὸς τὸν παρὰ τῷ βασιλεῖ τυγχάνοντα ὕπατον καὶ ἀναφορὰν διαλαμ-
βάνουσιν τὴν διαβολήν. « Ἐπειδὴ ὁ τῶν Ἱεροσολύμων Πατριάρχης
μίτραν κατεσκευάσατο πολύτιμον πρὸς τὸ ἀποστεῖλαι αὐτὴν δῶρον
τῷ τῆς Μοσχοβίας Κράλῃ, αὐτόν μὲν ἔχομεν ὑπὸ κράτησιν ἐν φυλα-
κῇ, τὴν δὲ μίτραν ἀποστέλλομεν πρὸς ὑμᾶς· διατάξατε περὶ τοῦ πρα-
κτέου ». Ἀλλ' οἱ ἔνεκα φόβου κεκρυμμένοι πατέρες μαθόντες τὸ διά-
θημα τοῦτο τοῦ ἀνθυπάτου καταλαμβάνουσι τὴν τοῦ Ἀδριανοῦ πρὸ
τῆς ἀφίξεως τοῦ ἁγᾶ. Ἦσαν δ' οὗτοι ὁ ἀνωτέρω διαληφθεὶς Διονύ-
σιος ὁ ἐκ Δημητζάνης, ὁ τούτῳ συμπατριώτης Θεοδώρητος ὁ μετὰ
ταῦτα Μητροπολίτης Λακεδαιμονίας προχειρισθεὶς, ὁ ἐξ Ἄνδρου Ἀρ-
χιμανδρίτης Ἰωσήφ καὶ Μελέτιος ὁ Θεσσαλονικεύς. Παραυτίκα οὖν
ἐμφανισθέντες τῷ ὑπάτῳ ζωηρῶς αὐτῷ διεγράψαντο πάντα τὰ δρα-
τῷ Σκευοφυλακείῳ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως περισώζεται μετὰ τῶν διαφόρων κει-
μηλίων.

μειουργηθέντα ἀδίκως καὶ παρανόμως κατὰ τοῦ Πατριάρχου, καὶ ὅτι ὁ ἀνθύπατος χρῆται αὐτῷ τὰς βασάνους πολλαπλασιάζων. Καὶ ὁ ἐν ὑπάτος εἶπεν αὐτοῖς ὑπομένειν μέχρι τῆς ἀφίξεως τοῦ ἀπεσταλμένου, ἡ δὲ τοῦ ἀνθυπάτου ὁμότης περιγράφεται οὕτως.

Εκβαλόντες δὴ τῇ τοῦ ἀνθυπάτου διαταγῇ τὸν μάρτυρα τῆς Σιών ἐκ τῆς εἰρκτῆς καὶ ἀσθενεῖ καὶ κατεσκληρότι ἵππῳ καὶ ἐπίσαγμα φέροντι φορτηγὸν ἄνευ ἀναβολέων καὶ ὧν δεῖται τὸν ἱππέα ἀναβιάσαντες, φέρουσιν αὐτὸν πιεζόμενον μὲν ἔλκεσι τοὺς πόδας ἐκ ρευματικῶν νοσημάτων, κακωθέντα δὲ τοὺς μηρούς ὑπὸ τοῦ ἐπισάγματος, εἰς τὸ Ὀζοῦν-Τσαρσί τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Βία δὲ παρηκολούθει αὐτῷ καὶ ὁ ἐξ Ἰουδαίων Γαβριήλ γυμνοῖς τοῖς ποσίν. Ἐκεῖ δὲ παραγενόμενος εἰς τις τῶν παρὰ τὸν ἀνθύπατον, ἐπιτάσσει τῷ ἐπὶ τῆς ἀγχόνης ἀνασκολοπισθῆναι τὸν Πατριάρχην. Ἐν ᾧ δὲ οἱ δῆμιοι ἠγωνίζοντο καταπεῖσαι τὸν βασανιζόμενον πλῆθος χρημάτων ὑποσχέσθηναι τῷ ἀνθυπάτῳ πρὸς σωτηρίαν αὐτοῦ, ἄλλος τις τῶν δημίων παραγίγνεται καὶ νέας ἐπιταγὰς τοῦ ἀνθυπάτου δίδωσιν, ἀπαγαγεῖν αὐτὸν εἰς τὴν καγγελωτὴν πύλην (τὸ λεγόμενον Σαρμὰ-καπί) πρὸς τὸ ἀπάγξαι αὐτόν τε καὶ τὸν Γαβριήλ. Οὕτως ἐνταῦθα ἐξέλιπε πᾶσα παρηγορία. Καὶ γὰρ τὴν ἀγχόνην περὶ τὸν τράχηλον τοῦ Πατριάρχου ἔθηκαν καὶ ὁ ἐλκύσων αὐτὴν ἀνέβη ἐπὶ τοῦ ἱκριώματος, καὶ ὁ μὲν Πατριάρχης ἴστατο, πρὸς τοὺς οὐρανοὺς ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τοῦ Σωτῆρος αὐτοῦ ἐδέετο, οἱ δὲ τοῦ ἀνθυπάτου χρήματα ἐζήτουν λέγοντες· τί προσφέρεις αὐτῷ ἵνα τῶν δεινῶν ἀπαλλαγῇ; Τούτων δὲ γενομένων ἄλλος τις ἀφίκετο τῆς κακίας ὑπηρέτης διατάπτων. Ἄγετε τὸν Πατριάρχην εἰς τὸ Ἀκ-σεράγιον, καὶ βάλετε αὐτὸν ἐγκάρσιον εἰς τὴν ἀρπάγην (τζεγγέλι). Ἦγαγον οὖν αὐτὸν εἰς τὴν τοῦ Ἀρχιανδράγχου οἰκίαν μέσον Βλάχκας καὶ Κοντοσκαλίου, καὶ τοῖς ποσίν αὐτοῦ ἐξωδηκόσιν ἐκ τοῦ νοσήματος κλοιοὺς περιθέντες, οἱ συνεκρύπτοντο ὑπὸ τοῦ οἰδήματος, καὶ ράβδον διαπεράσαντες τῇ τῶν κλοιῶν ἀλύσει συνεχομένοις, ἔσυρον αὐτὸν περὶ τὴν οἰκίαν λέγοντες· τί τῷ ἀνθυπάτῳ ὑπισχνεῖ; Ὁ δὲ ἱερὸς καὶ καρτερόψυχος ἐκεῖνος ἀνὴρ ἀλγεινὰς μόνον φωνὰς ἀφιεῖς κατεβόα τῶν ἀσπλάγχχνως βασανιζόντων αὐτόν. Ἀποκαμόντες οὖν οἱ τιμωρηταὶ τοῦ Πατριάρχου καὶ ἰδόντες τὸ ἀμετάθετον αὐτοῦ ἐπαύσαντο τοῦ κολάζειν καὶ δεδιότες μὴ τὰ γενόμενα γνωστὰ τῷ ἐν Ἀδριανουπόλει ὑπάτῳ γένωνται, λά-

θρα ἔπεμψαν πρὸς αὐτὸν Ὀθωμανόν τινα οἶονεῖ ὄντα φίλον τῷ Πατριάρχῃ. Πρωίας δὲ γενομένης ὁ ρηθεὶς Ὀθωμανὸς Ἀχμέτ-Τζελεπῆς τοῦνομα καὶ ἐκ Χίων Λατίνων ἔλκων τὸ γένος, προσελθὼν τῷ Ἀρχιανδράγγῃ, ἐν πρώτοις μὲν ἀπέλυσε τὸν ἐξ Ἰουδαῖον Γαβριήλ, καὶ ἀπέπεμψεν αὐτὸν εἰς τὸ Μετόχιον, εἶτα δ' ἐγγυητῆς γενόμενος ὑπὲρ τοῦ Πατριάρχου, ἐξέβαλε τῶν ποδῶν αὐτοῦ τοὺς σιδηροὺς ἐκείνους κλοιούς. Ἐλευθέρας δ' οὔσης τῆς εἰσόδου πολλοὶ τῶν πατριωτῶν τοῦ Πατριάρχου προσήρχοντο καὶ ὑπηρέτουν αὐτῷ, χορηγοῦντες καὶ ὧν ἐδεῖτο διὰ τὰς αὐτοῦ ἀνάγκας. Τότε δὲ καὶ ὁ ἀοίδιμος Δοσίθεος, φέρων τὸ δέκατον καὶ ὄγδοον ἔτος τῆς ἡλικίας, προσήρχετο καὶ ὑπηρέτει αὐτῷ ἀπὸ πρωίας μέχρις ἐσπέρας, ὡς αὐτὸς ἱστορεῖ λέγων· «Κἀγὼ νέος ὢν τότε, περίπου τὰ ὀκτὼ καὶ δέκα ἔτη, καὶ ἀνυπόδητος χωρὶς σανδαλίων, ἀπηρχόμην πρὸς αὐτὸν ἀπὸ τοῦ Μετοχίου· καὶ ἡμέρας μὲν ὑπηρέτουν αὐτῷ, ἐσπέρας δὲ ἐπέστρεφον καὶ ἐκάθευδον ἐν τῷ Μετοχίῳ· λέγω δέ, ὅτι ἤμην ἀνυπόδητος, ἐπεὶ οὕτω τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐπαιδαγώγουν ἡμᾶς οἱ προστάται καὶ οὕτως ἐφέρομεν τὴν παιδαγωγίαν γνώμη εὐπειθεῖ καὶ αἰδοῖ πρὸς τοὺς προστάτας ἡμῶν» (1).

Τοιαῦτα οὖν καὶ τηλικαῦτα μαρτύρια ὑπέστη ὁ μακάριος Παῖσιος, τὸ μὲν, ἵνα ἀπαλλάξῃ τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει εὐκαταστάτους ἡμῶν ὁμογενεῖς τῆς χρηματικῆς ζημίας, τὸ δέ, ἵνα καὶ τοῖς ἄλλοις ἱεράρχαις παράδειγμα γένηται τῆς γενναιοψυχίας ἐν τοιαύταις περιστάσεσι, καὶ δείξῃ ὅτι πᾶσα κακία ἡττᾶται ὑπὸ τῆς ἀρετῆς. Ἀφικομένων δὲ εἰς τὴν τοῦ Ἀδριανοῦ τοῦ τε παρὰ τοῦ ἀνθυπάτου ἀπεσταλμένου μετὰ τῶν γραμμάτων καὶ τῆς μίτρας καὶ τῶν προμνημονευθέντων Ἀγιοταφитῶν, κριτήριον συνέστη μέγα, καὶ οἱ τοῦ Ἀγίου Τάφου προστάται γενναίως ἀπελογοῦντο ἐν αὐτῷ, πολλαχῶς καταδεικνύντες, ὅτι τὴν μίτραν δι' ἰδίων χρημάτων κατεσκευάσατο ὁ Πατριάρχης καὶ οὐχὶ ὅπως τῷ τῆς Μοσχοβίας βασιλεῖ ταύτην δωρήσεται· ἔλεγον δὲ ὅτι ἡ τῆς μίτρας ἀξία σμικρὰ καὶ εὐτελής ἐστι καὶ ἀναξία προσφορᾶς πρὸς βασιλέα, ὅτι ἡ κατὰ τὴν κορυφὴν (τὸν πόλον) ἐπιγραφὴ διαβεβαιοῖ εἶναι τοῦ Πατριάρχου καὶ οὐχὶ τοῦ τῆς Μοσχοβίας βασιλέως καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Αὐστηρᾶς δὲ γενομένης ἀνακρίσεως τῶν αὐτῶν ἐφεξῆς καὶ παρ' αὐτοῦ τοῦ τῶν ἐντολῶν τοῦ νόμου ἐπικυρωτοῦ (Μουφτῆ) ἀπεδείχθη τρανῶς ὅτι αὕτη τοῦ

(1) ΔΟΣΙΘΕΟΥ Δωδεκάβιβλος σελ. 1196.

Πατριάρχου ἐστὶ καὶ οὐχὶ τοῦ τῆς Μοσχοβίας Κράλη, καὶ βασιλικὸν ἐξεδόθη ὅρισμός, ἐπιτάττων ἀβλαβῇ καὶ ἀζήμιον εἶναι τὸν Πατριάρχην καὶ ἀκωλύτως φέρειν τὴν μίτραν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς· τὸ γὰρ ἔχειν καὶ φέρειν τοιαῦτα τοὺς Πατριάρχας χάρις ἐστὶ βασιλική. Ὁ αὐτοπάτος οὖν ὁ τῆς κακίας ὑπηρέτης ἰδὼν τοὺς πατέρας ἐπανακάμπτοντας καὶ τὴν μίτραν φέροντας μετὰ βασιλικοῦ ὁρισμοῦ ἐμβρόντητο ἔμεινε καὶ κατησχημένος. Μὴ δυνάμενος δ' ἄλλως πράξαι ὁ τύραννος ἀπέλυσε τὸν Πατριάρχην, ὃς δοξάζων καὶ εὐλογῶν τὸν Θεὸν ἀπῆλθεν εἰς τὸ Μετόχιον, παρακολουθούμενος ὑπὸ Πέτρου τοῦ Κακούμη τοῦ ἀπὸ Τζερνίτζης τῆς Πελοποννήσου, ὑπὸ τοῦ Δοσιθέου καὶ ὑπ' ἄλλων πατριωτῶν· οὐ μετρίως δ' ἐχάρη ὁ μακάριος Πατριάρχης πυθόμενος ὅτι καὶ τὸ Μοναστήριον τοῦ Ἀγίου Ἰακώβου παρεδόθη τοῖς Ὁρθοδόξοις, ὅπερ οἱ Ἀρμένιοι παντοίοις τρόποις ἠγωνίζοντο ἀρπάσαι. Καί τοι δὲ ὁ θεῖος Παῖσιος πολλὰς καὶ μαρτυρικὰς βασάνους ὑπέστη, οὐχ ἡττήθη ὁμως ὑπὸ τῶν δεινοπαθημάτων, ἀλλὰ μετὰ μικρὰν ἀνακούφισιν ἐπιλαμβάνεται τῶν ἀποστολικῶν περιηγήσεων πρὸς συλλογὴν ἐλεημοσυνῶν. Καὶ δὴ ἐν πρώτοις κατὰ Ἰανουάριον ἀπέρχεται εἰς Πάνορμον κάκειθεν εἰς Πέργαμον, εἶτα εἰς Ἀρτάκην καὶ Μηχανιῶνα, ἔπειτα εἰς Καλόλιμνον, ὅπου τοῖς πιστοῖς συνεώρτασε τὸ Ἅγιον Πάσχα· ἐξῆς εἰς Σιγὴν καὶ Μουδανιά, ἐφεξῆς εἰς Κατερλῆ· μετὰ ταῦτα εἰς Κωνσταντινούπολιν κάκειθεν καταπλέει εἰς τὴν Ἀγίαν πόλιν (1).

Ὁ ἱερὸς Παῖσιος ὁ μάρτυς καὶ θερμὸς προστάτης καὶ πρόμαχος τῶν δικαιωμάτων καὶ προνομίων τῆς μητρὸς τῶν Ἐκκλησιῶν ἀφικόμενος ἐνταῦθα οὐκ ἐτράπη εἰς τρυφὰς καὶ ἀναπαύσεις, τέλος θεῖς αἷσιον τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, ἀλλὰ πάραυτα εἰς ἄλλα ἐπίσης θεάρεστα καὶ ἔνδοξα ἔργα τὴν ἐπιμέλειαν αὐτοῦ καὶ δραστηριότητα ἔστρεψε πρὸς καλλωπισμὸν τοῦ Θρόνου τοῦ Ἀδελφοθέου καὶ εὐκλειαν τῆς Ἑλληνικῆς φιλοπονίας καὶ φιλοκαλίας. Καὶ πρῶτον μὲν δὴ πρὸς ἀνάπαυσιν τῶν ἐρχομένων καὶ ἀπερχομένων προσκυνητῶν τοῦ Παναγίου Τάφου, οἵπερ ὅσημέραι ἐπηυξάνοντο, καὶ μὴ ὄντος καταλύματος πολλὰ τὰ ἐνοχλοῦντα αὐτοὺς ἦσαν, κειμένους ἐν τῷ ὑπαίθρῳ, ἀνήγειρεν ἐν Ἰόππῃ Ἱερὰν Μονὴν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, ἥτις καὶ ἄχρις ἡμῶν

(1) ΔΟΣΙΘΕΟΥ Δωδεκάβιβλος σελ. 1196.

περισώζεται πολλάκις κατὰ καιροὺς βελτιωθείσα καὶ εὐρυνθείσα (1). Τὸ θεάρεστον δὲ τοῦτο ἔργον μιμηθέντες οἷτε Λατῖνοι καὶ Ἀρμένιοι ὠκοδομήσαντο καὶ οὗτοι Μονὰς παρὰ τὴν παραλίαν ἐπὶ τῷ αὐτῷ σκοπῷ πλησίον τῆς ἡμετέρας, συνεχομένας ἀλλήλας καθάπερ ὡς νῦν ὁρῶνται. Ἐν τῇ κωμοπόλει Λύδδῃ ὑπῆρχε πάλαι ὁ ἐπ' ὀνόματι τοῦ Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου περικαλλέστατος ναός, οὗ λειψάνων μόνον ὁ χρόνος ἐφείσθη. Τούτου δὲ τὸ ἥμισυ, ἔνθα ὁ τάφος καὶ τὸ λείψανον τοῦ Ἀγίου ἀποτεθησαυρισμένα ἦσαν, ἄχρι τοῦ πρὸς δύοσιν τέρματος βίᾳ ἦν ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν κατεσχημένον (2). Μετ' οὐ πολὺ δὲ κατέσχον καὶ τὸ ἕτερον ἥμισυ. Ἀλλ' ὁ ζηλωτὴς Πατριάρχης ἵνα μὴ τῆς Λύδδης οἱ Χριστιανοὶ στερῶνται ναοῦ ἱεροῦ, ὠνήσατο διὰ δαπάνης ἀδράς καὶ κόπου πολλοῦ τὸ τελευταῖον ἥμισυ τοῦ ἱεροῦ ναοῦ, τὸ ἀπὸ τοῦ μέσου ἕως τοῦ πέρατος τοῦ ναοῦ διῆκον, ἐν ᾧ καὶ ὁ τάφος τοῦ Ἀγίου καὶ ὅπερ ἄχρις ἡμῶν κατέχουσιν οἱ Ὀρθόδοξοι. Ἐπειδὴ δὲ τὸ μεταξὺ Ἱερουσαλήμ καὶ Βηθλεὲμ κείμενον μοναστήριον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ ἐφθάρη ὑπὸ τοῦ χρόνου καὶ οὐδεμία κατοικία ὑπῆρχεν, ὁ φιλόκαλος Πατριάρχης διὰ δαπάνης οὐ μικρᾶς ἤρξατο τῆς ἐπισκευῆς καὶ οἰκίας (3) οὐκ ὀλίγας μετὰ περιοχῆς ὠκοδομήσατο κατὰ δυσμᾶς τοῦ ἱεροῦ ναοῦ. Ὅτε δὲ ὁ Σαλλαδῖνος κατέλαβε τὴν Ἀγίαν Πόλιν κατατροπώσας τοὺς Σταυροφόρους, ἅπαντας τοὺς ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀναστάσεως φωταγωγοὺς ἔκλεισε διὰ λίθων καὶ

(1) Σημειωτέον ὅτι διὰ τὸ μὴ ὑπάρχειν κατάλυμα ἐν Ἰόππῃ πρὸς ἀνάπαυσιν τῶν λεχοπιακῶτων προσκυνητῶν οἱ δυστυχεῖς ἀπεβιδάζοντο ἐπὶ τῆς ψάμμου· ἀπερχόμενοι δὲ πάλιν ἀπὸ τῆς Ἱερουσαλήμ ἐξενίζοντο ὑπὸ τοῦ ὑπαίθρου, τὴν μὲν ἡμέραν κατακαιόμενοι ὑπὸ τοῦ καύσωνος, τὴν δὲ νύκτα μαστιζόμενοι ὑπὸ τοῦ λεπτοῦ καὶ διαπεραστικοῦ ψύχους· οὐ μὴν δ' ἀλλὰ καὶ πολλάκις ἐληστεύοντο ὑπὸ τῶν Ἀράβων καὶ πολλὰ ἄλλα δυσάρεστα καὶ λυπηρὰ συνέβαινον αὐτοῖς. Ταύτην οὖν τὴν ἔλλειψιν πρῶτος ὁ θεῖος Παῖσιος ἀνεπλήρωσε πρὸς ἀνάπαυσιν καὶ ἀσφάλειαν τῶν ξένων. Ὅρα ΔΟΣΙΘΕΟΥ Δωδεκάβιβλον σελ. 1207.

(2) Σημειωτέον ὅτι τὸ ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν κατεχόμενον τοῦ ναοῦ μετεβλήθη εἰς Ὀθωμανικὸν προσκύνημα (Μετζίτι) καὶ ἕως νῦν διατηρεῖται ἐν ᾧ τέως οἱ τῶν Ὀθωμανῶν παῖδες διδάσκονται τὰ παρ' αὐτοῖς συνήθη γράμματα. Ὅρα ΔΟΣΙΘΕΟΥ Δωδεκάβιβλον σελ. 1207.

(3) Σημειωτέον ὅτι ὁ Κιουπρουλῆς ὢν τότε ἡγεμὼν τῆς Δαμασκοῦ καὶ ἀπερχόμενος εἰς Χεβρώνα προσκυνήσων, εἶδε τὰς ἐπισκευὰς τῆς εἰρημένης Μονῆς καὶ λίαν ἐθυμώθη κατὰ τοῦ Πατριάρχου. Ἀλλ' ὁ εἰρηνικὸς Παῖσιος κατασβέσας τὸν θυμὸν τοῦ φιλοχρημάτου διὰ τοῦ ψυχροῦ χρυσίου αὐτὸν μὲν ἥπιον ἐποίησατο καὶ ἰλαρόν, τὸ δὲ Μοναστήριον ἀλώδητον εἶασε. ΔΟΣΙΘΕΟΥ Δωδεκάβιβλος σελ. 1207.

κακιάματος πρὸς αἴσχος τῶν Χριστιανῶν, καὶ ἦν ὁ τῆς Ἀναστάσεως εὐαγγέστατος ναὸς ὥσει φυλακὴ ζοφερά. Τὸ δὲ ἱερατεῖον ἐξετέλει τὰ τῆς θρησκείας ὑπὸ βαθὺ σκότος. Πρὸς εὐπρέπειαν οὖν καὶ φωταγωγῶν σιν τοῦ ἱεροῦ ναοῦ κατώρθωσεν ὁ τῶν καλῶν ἔργων ρέκτης Παῖσιος ἀνοιχθῆναι τοὺς φωταγωγοὺς καὶ φωτεινότατον γενέσθαι τὸν ἱερὸν ναόν, χρημάτων πλῆθος δαπανήσας καὶ παντὸς κόπου καὶ μόχθου ἀνώτερος γενόμενος· οὐ μικρὸν δὲ συνετέλεσεν εἰς τοῦτο καὶ ὁ συνετὸς αὐτοῦ ἐπίτροπος Ἀνθιμος. Αὐτὸς δὲ ὁ ἀοίδιμος Πατριάρχης διωργάνωσε καὶ τὸ κατὰ τάξιν γίγνεσθαι ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τὰς ἡμερο- νυκτίους ἀκολουθίας καὶ τὴν θεῖαν λειτουργίαν καὶ οὐχ ὡς πρότερον ἀορίστως καὶ ἀτάκτως. Ἐπειδὴ ὁμως διὰ τὰς εἰρημένας οἰκοδομὰς καὶ ἐπισκευὰς ποσὰ χρημάτων οὐκ εὐκαταφρόνητα ἐδαπανήθησαν, ὧν τὰ πλεῖστα ἐπὶ βαρεῖ τόκῳ ἐλήφθησαν καὶ πολύτιμα κειμήλια ἐνεχυ- ριάσθησαν πολλοῖς ἑτεροδόξοις, τὸ δὲ ἱερὸν Κοινὸν τοῦ Π. Τάφου χρέει πάλιν ὑπέκυψεν ὑπερόγκῳ, ἤρξατο ὁ θειότατος Πατριάρχης σκέ- πτεσθαι περὶ τοῦ πρακτέου, καὶ νέων πάλιν καὶ ἐπιπόνων καὶ ὀχληρῶν ὁδοιποριῶν ἐπιλαμβάνεται πρὸς ἀνακούφισιν τοῦ χρέους. Παραγενόμε- νος οὖν ὁ ἱερὸς Παῖσιος εἰς Κωνσταντινούπολιν, παρεσκευάζετο μετα- βῆναι καὶ αὐθις εἰς Ἰάσιον πρὸς τὸν ἡγεμόνα Βασίλειον· ἐπειδὴ δὲ αὐτὸς κατεδιώκετο τότε ὑπὸ τοῦ ἀντάρτου Στεφάνου καὶ τὰ πράγ- ματα ἦσαν λίαν τεταραγμένα, μεταβαλὼν γνώμην, ἐπελάβετο τῆς εἰς Ἰβηρίαν ὁδοιπορίας συνεπαγόμενος συνοδίτην καὶ τὸν ἀοίδιμον Δοσί- θεον. Καὶ δὴ τῷ 1658 ἀπάρας τῆς Κωνσταντινουπόλεως καταλαμ- βάνει τὴν Σινώπην (1) κατὰ Μάιον μῆνα· ἐντεῦθεν δὲ πλοίῳ τινὶ ἐπιβάς καὶ οὐρίῳ ἀνέμῳ πλεύσας κατήχθη εἰς τοὺς λιμένας τῆς τῶν Ζήκχων καὶ ἐντεῦθεν ἀπῆει εἰς τὴν τῶν Ἰβήρων, πολλὰς χώρας καὶ λαοὺς περιελθὼν, ὡς ταῦτα ἐν ἐκτάσει περιγράφει ὁ συνοδοιπὸρος αὐ-

(1) Ἐν Σινώπῃ μεγίστη τότε πυρκαϊὰ συνέβη καὶ διὰ προσευχῆς καὶ δεήσεως τοῦ Πατριάρχου ἐταπεινώθη τὸ καταστρεπτικὸν στοιχεῖον, τὸ ἀνηλεῶς καταβιβρώσκον τὴν πόλιν. Περὶ δὲ τῆς πυρκαϊᾶς ταύτης ταῦτα ἱστορεῖ ὁ συνοδοιπὸρος τοῦ Παϊσίου Δοσί- θεος. «Γενομένης δ' ἐν Σινώπῃ τῇ εἰκοστῇ πρώτῃ Μαΐου μεγάλης πυρκαϊᾶς, ἣτις ἤρ- ξατο ἀπὸ τοῦ βορείου μέρους καὶ ἐνέμετο ὡς χόρτα τὰς οἰκίας κατὰ τὸ Κάστρον, ὁ Πατριάρχης βαλὼν ὀλίγον ὕδωρ εἰς τριβλίον ἀπέστειλέ τινα διάκονον αὐτοῦ καὶ ἐρράν- τισε κατὰ πρόσωπον τῆς πυρκαϊᾶς· καὶ ὦ τοῦ θαύματος! ἐστάθη ἐκεῖ ἡ πυρκαϊὰ καὶ ἐσδέσθη». (Δωδεκάβιβλος σελ. 1204).

τοῦ Δοσίθεος (1). Ἐκεῖ ὁ τῶν Ἱεροσολύμων Πατριάρχης πολλὰς χώρας καὶ πόλεις περιερχόμενος ἐδίδασκε καὶ εὐλόγει τοὺς εὐλαβεῖς καὶ Ὀρθοδόξους λαούς, οἳ ὡς πιστὰ καὶ εὐσεβεῖ τῆς Ὀρθοδοξίας τέκνα πολλάκις καὶ πολυειδῶς διὰ τῶν γενναίων αὐτῶν συνδρομῶν καὶ προσφορῶν ἐνίσχυσαν τὴν φιλοκαλίαν τῶν Πατριαρχῶν καὶ σωτῆρες ὑπῆρξαν τῶν Ἀγίων Τόπων ἐν δειναῖς περιστάσεσιν ἀνακουφίζοντες τὰ χρέη καὶ παρηγοροῦντες τοὺς δεινοπαθοῦντας. Ἐν ᾧ δὲ ὁ ἱερὸς Παῖσιος τὰς διατριβὰς ἐκεῖ ἐποιεῖτο, συλλέγων τὰς τῶν Χριστιανῶν βοηθείας, δεινὴ καὶ θλιβερὰ ἀγγελία ἤκεν αὐτῷ ἀναγγέλλουσα τὰς ὁμότητας καὶ τὰ βαρβαρικὰ ἀτακτήματα τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ βαρ-

(1) Πρὸς τὸ παραστήσαι τοῖς ἀναγνώσταις ὁποῖους κόπους καὶ μόχθους καὶ ἀγρυπνίας καὶ τὰ τούτοις ὅμοια ἀνελάμβανον οἱ Πατριάρχαι τῶν Ἱεροσολύμων πρὸς τὴν ἐπὶ τὰ κρείττω προαγωγὴν τῆς μητρὸς τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ πρὸς στήριξιν τῶν πιστῶν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ ἐν ταῖς δειναῖς ἐκείναις περιστάσεσιν, ἐξιστοροῦμεν ἐνταῦθα τὰς πόλεις καὶ τὰς χώρας, ἃς ὁ μακάριος Παῖσιος χάριν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἔθνους περιώδευσεν. Ἀπὸ Σινώπης κατέπλευσεν εἰς τὸ Κόντοσι, ἐκεῖθεν κατήχθη εἰς τὸν λιμένα Κούρπ (Διοσκουριάς), ὅπου ὁ Ἐπίσκοπος Μοκφέλας δεξάμενος αὐτὸν ἤγαγεν εἰς τὸ Μοναστήριον ὅπου καὶ ἡ Ἐπισκοπὴ αὐτοῦ. Ἐντεῦθεν δὲ μετήγαγε αὐτὸν ὁ Ἐπίσκοπος μετὰ τινος Νικολάου Ἰδῆρος εἰς τὸ Καθολικὸν Παλάτιον τοῦ Δαδιάνου, ὃς μετὰ τῆς συζύγου αὐτοῦ δεξάμενος τὸν Πατριάρχην δέδωκεν αὐτῷ ὡς κατάλυμα τὸ Κοσλάρη Μετόχιον τοῦ Σταυροῦ· ἐνταῦθα δὲ ἀσθενήσας ὑπέστη οὐκ ὀλίγα. Ἀναρρώσας δὲ μετέβη ἐντεῦθεν εἰς Κουτατίσιον καὶ κατέλυσεν εἰς τὸ Μοναστήριον Κελάτη τὸ κείμενον ἄνωθεν τοῦ Κουτατισίου. Ἐσώζετο δ' ἐν αὐτῷ καὶ εἷς ἦλος τῶν τοῦ Κυρίου, ὃν ἀπέστειλεν ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος τοῖς Ἰδῆρσιν ὅτε ἐχριστιάνισαν. Κατὰ παράκλησιν δὲ τοῦ Μώπες τὴν ἑορτὴν τῶν Θεοφανείων συνεώρτασεν αὐτῷ εἰς τὸ χωρίον Γκούριαν καὶ ἐχειροτόνησε τὸν ἐπίσκοπον τοῦ Κελάτη Μοναστηρίου. Ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς τὸ Μοναστήριον Χώπη καὶ διέτριψεν ἱκανὰς ἡμέρας. Κατὰ δὲ τὴν Μεγάλην Τεσσαρακοστὴν δι' ἀκατίου κατέβη εἰς τὴν θάλασσαν, πλεύσας τὸν Χώπην ποταμόν, δι' ἧς εἰσῆλθεν εἰς τὸν Φάσιν ποταμόν, ὃν πλέων ἀφίκετο εἰς τὸν τῆς Γκουρίας ὄρμον Κουπουλέτης λεγομένης, ἐκεῖθεν δὲ πάλιν διὰ τοῦ ποταμοῦ πλεύσας δύο ὥρας ἀπεβιδάσθη εἰς τὴν ξηρὰν τῶν αὐθεντικῶν οἰκιῶν (τὸ ἔτος 1659). Ἐκεῖ δὲ ἐπεσκέψαντο αὐτὸν ὁ αὐθέντης Γκουρίας καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἄλλαι γυναῖκες ἀρχόντων. Ἐκεῖθεν κατέλαβε τὴν Τραπεζοῦντα, ἧς οἱ προὔχοντες ἐδέξαντο αὐτὸν εὐλαδῶς καὶ ἐπισήμως. Ἐπεσκέψατο δὲ καὶ τὸ Μοναστήριον τῆς Θεοτόκου, τὸ καλούμενον Θεοσκέπαστος. Ἐκεῖθεν ἀνερχόμενος εἰς τὰ ὄρη, ἀφίκετο εἰς τὸ Μοναστήριον τοῦ Σουμελᾶ, κείμενον ἐπὶ ἀδάτων κρημνῶν, εἰς ὃ οἱ ἐπισκεπτόμενοι διὰ κλίμακος τεχνητῆς ἀνέρχονται· ἐκεῖθεν μετέβη εἰς τὸ Κάνιν, εἶτα ἐπανέκαμψεν εἰς Τραπεζοῦντα, ἣν καταλιπὼν ἔπλευσεν εἰς Τρίπολιν, εἶτα εἰς Ἰνεος καὶ ἐκεῖθεν εἰς Σινώπην. Πλοίῳ δ' ἐπιβὰς ἔπλευσεν ἐκεῖθεν εἰς Ταφόνησον (Μπαλουκλαδᾶν)· ἐκεῖθεν δ' ἀποπλεύσας κατῆλθεν εἰς τὸ Κηλλή. Ἐπισκεψάμενος δὲ Βάρναν, Σουλινᾶν, Ἰνέπολιν, Ποντοηράκλειαν, Ἀμάστριδα καὶ Χηλὴν, ἀφίκετο εἶτα εἰς τὸ Νεοχώριον τῇ 7 Νοεμβρίου. Ὅρα ΔΟΣΙΘΕΟΥ Δωδεκάβιβλον σελ. 1197-1204.

ἀρού και πλεονέκτου Βαλῆ ὡς ὁ ἐφεξῆς λόγος παρίστησιν αὐτά. Οἷος μὲν δὴ ἦν ὁ βάρβαρος οὗτος τοῖς τρόποις; ὠμός, ἄρπαξ, μέθυσος και εἰς τὸ ἄκρον ἄπληστος χρημάτων. Τοιοῦτον ἀνθρωπόμορφον τέρας οὐδέποτε ἐδέξατο ἡ Ἱερουσαλήμ ἐν ὅλῃ τῇ Τουρκοκρατίᾳ. Αὐτὸς ἀληθῆς ὢν υἱὸς τῆς κακίας και ὑπηρέτης τῆς ἀδικίας οὐδένα ἐσέβετο, ἀλλ' ἐπίσης και Ὀθωμανοὺς και Χριστιανοὺς ἡδίκηει, βιαίως ἀφαιρῶν αὐτῶν τὰς περιουσίας. Αὐτὸς ζητήσας χρήματα παρὰ τῶν Ἀγιοταφитῶν και μὴ λαβὼν, ὄντος κεκρυμμένου τοῦ Πατριαρχικοῦ Ἐπιτρόπου Ἀνθίμου ἐπὶ τούτῳ, δύο αὐτῶν ἀπηγχόνισεν, ἀναρτήσας ἔνδον τοῦ Μοναστηρίου ἀπέναντι τοῦ Συνοδικοῦ. Αὐτός, μέθῃ κατεχόμενος και παράφορος γενόμενος, εἰσῆρχετο ἐντὸς τοῦ ἐν τῇ Μονῇ ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Ἀγίου Κωνσταντίνου και λαμβάνων τὸ θυμιατήριον ἐθυμιάζεν, ἐμπαίζων ὁ ἀσεβὴς τὰ θεῖα. Μὴ δυνάμενοι δὲ οἱ πατέρες φέρειν τὰς ὠμότητας και ἄρπαγὰς τοῦ τυράννου, οἱ μὲν κατῆλθον εἰς Ρέμλι, οἱ δὲ εἰς Ἰόππην και ἄλλοι ἐκρύπτοντο, ὅπου ἦν ἀσφάλεια. Πρὸς ἀσφάλειαν δὲ τῶν κειμηλίων κιβώτια πληρώσαντες ἱερῶν και πολυτελῶν σκευῶν διὰ τινος θυρίδος κατεβίβασαν εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀναστάσεως· ἀλλ' ἐν τῷ καταβιβάζειν κοπέντος κατὰ τὸ μέσον τοῦ ὑψώματος τοῦ σχοινίου, διερράγησαν τὰ κιβώτια και πάντα τὰ κειμήλια συνετρίβησαν (1)· οὐ μὲν δ' ἀλλὰ και ἕτερον ἀδίκημα μέγα ἔπαθε τὸ Κοινὸν τοῦ Ἀγίου Τάφου. Ἰουδαίῳ τινὶ πλούτῳ περιρρέοντι πολλὰ και πολύτιμα κειμήλια δεδώκασιν ἐνέχυρα, ἀνθ' ὧν ἔλαβον χρήματα οἱ πατέρες. Τοῦτον δὲ ὁ αἰμοδιψὴς και ἄπληστος Βαλῆς φονεύσας διήρπασε πᾶσαν τὴν περιουσίαν αὐτοῦ, ἐν ᾗ ἦν και τὰ ἐνεχυρασθέντα κειμήλια τοῦ Ἀγίου Τάφου, ἅτινα πάντα ἄρπαγμα αὐτῷ ἐγένοντο. Πολλάκις δὲ ὁ θηριόκαρδος αὐτὸς ὅπως τὸ Κοινὸν τοῦ Ἀγίου Τάφου χρήμασι ζημιοῖ, ἀποκτείνων ἀθώους ἀνθρώπους, ἔρριπτε τὰ πτώματα αὐτῶν παρὰ τὴν θύραν τοῦ Μοναστηρίου και ὡς φονεῖς δῆθεν καταδικάζων τοὺς πατέρας πλῆθος χρημάτων ἐλάμβανε παρ' αὐτῶν, οἱ ἐπὶ βαρεῖ τόκῳ ἐδανείζοντο. Τούτων οὖν ἔνεκα τῶν βιαιοπραγιῶν οἱ πατέρες ἀπῆλθον εἰς Προῦσαν, ἐνθα τότε ὁ τε Σουλτάνος και ὁ ὕπατος αὐτοῦ διέτριβον, πρὸς οὓς ἐμφανισθέντες

(1) Σημειωτέον ὅτι ὑπὲρ τὰ διακόσια ἱερὰ και ἐκλεκτὰ σκεύη συνετρίβησαν· οἷον κιβώτια ἀργυρᾶ, θυμιατήρια, σταυροὶ ἑντεχνοὶ και πολυτελεῖς και ἄλλα λιθοκόσμητα και μεγάλης ἀξίας σκεύη. Ὅρα ΔΟΞΙΘΕΟΥ Δωδεκάβιβλον σελ. 1204.

μετὰ δακρύων παρέστησαν τὰς ὁμότητες, τὰς ἀρπαγὰς καὶ τὰς κατ' αὐτῶν καταδιώξεις τοῦ Βαλῆ· ἐφ' ᾧ περ ἄλλος εἰς Ἱερουσαλήμ ἀντικατέστησε τὸν τύραννον (1). Ἀλλὰ τοῖς λυπηροῖς τούτοις καὶ ἄλλο λυπηρότερον παρηκολούθησεν.

Οἱ Ἀρμένιοι οὐκ ἐπαύσαντο, μετὰ τὰ εἰρημένα παθήματα, ἀγωνιζόμενοι ἀποσπᾶσαι τῶν Ὁρθοδόξων τὸ τοῦ Ἀγίου Ἰακώβου Μοναστήριον· διόπερ χρήματα ἀμύθητα προσενεγκόντες τῷ τε Κεχαγιᾶ-βέη καὶ τῷ Ρεῖζ-ἐφέντη (λογοθέτῃ τῆς βασιλείας) καὶ τῷ μεγάλῳ τῆς βασιλείας διερμηνεῖ Παναγιωτάκῃ, ὅς τότε ψυχρῶς διέκειτο τῷ Πατριάρχῃ, ἐπέτυχον τοῦ ποθουμένου. Καὶ οἱ μὲν δύο ψευδολογοῦντες ὑπέβαλον τὴν ὑπόθεσιν τῷ Κιουπρουλῇ, ὅτι τὸ Μοναστήριον ἦν τῶν Ἀρμενίων καὶ ὅτι κατεῖχον αὐτὸ πρὸ τριακοσίων ἐτῶν, ὁ δὲ Παναγιωτάκης ἐπεβεβαίωσε τὰ ψεῦδη τῶν πρὸ αὐτοῦ. Ἐφ' ᾧ δὴ περ ὁ ὕπατος καὶ ὁρισμὸν ἐπέδωκε τοῖς Ἀρμενίοις ἀποδοθῆναι αὐτοῖς τὸ εἰρημένον Μοναστήριον. Ἀλλ' ὁ μὲν κριτῆς τῆς Ἱερουσαλήμ μὴ ἔχοντα τὸν ὁρισμὸν τὸ Σουλτανικὸν κῦρος οὐκ ἐδέξατο καὶ μόνον χρήματά τινα ἐζήτησε παρὰ τοῦ Ἀνθίμου, ἐπιτρόπου τότε τοῦ Πατριάρχου· αὐτὸς δὲ ἔχων τὰς ἀπειλὰς τοῦ Παναγιωτάκη καὶ παλαιὸν πρὸς τὸν Πατριάρχην τρέφων πάθος, ὁμολογήσας τὸ Μοναστήριον εἶναι τῶν Ἀρμενίων, παρέδωκεν αὐτὸ αὐτοῖς, οἳ καὶ θύραν ἔλαβον ἐν Βηθλεέμ καὶ κῆπον καὶ δύο οἴκους τῶν Ἀβησσυνῶν, ἅτινα εἰς νῦν κατακρατοῦσι. Τοιοῦτοι οὖν οἱ καρποὶ τῶν παθῶν καὶ τῆς ἐκδικήσεως, ὧν οἱ ἐπιγιγνόμενοι μετὰ πικρίας γεύονται, τοῖς αἰτίοις καταρώμενοι (2).

Ταῦτα τοίνυν τὸν θειότατον Πατριάρχην πυθόμενον θλίψις ὑπερβάλλουσα κατέλαβε, καὶ δάκρυ οὐκ ἀγανὸν τὰς γεραρὰς καὶ σεβασμίας αὐτοῦ παρειὰς περιέβρεχε. Καὶ δὴ μετὰ μακρὸν καὶ κοπιώδη καὶ κινδυνώδη πλοῦν κατὰγεται εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ συσκέπτεται περὶ τοῦ πρακτέου. Παραγενόμενος οὖν μετὰ τοῦ αἰοιδίμου Δοσιθέου καὶ τῷ ὑπάτῳ ἐντυχὼν προσήνεγκεν αὐτῷ δῶρα πλούσια καὶ πικρῶς ἐκλαυσεν ἐνώπιον αὐτοῦ ἐφ' οἷς ἐπράχθησαν ἀδικήμασιν ἐν τῇ αὐτοῦ ἀπουσίᾳ. Ἀλλ' ἔνεκα τῶν πρὸς τὸν Κιουπρουλῆν δολίων καὶ σοφιστικῶν λόγων τοῦ Ρεῖζ-ἐφέντη ἀποτυχῶν ὁ Πατριάρχης, ἀπῆλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν μετὰ πικρᾶς λύπης τῷ 1660 ἔτει,

(1) ΔΟΣΙΘΕΟΥ Δωδεκάβιβλος σελ. 1204.

(2) ΔΟΣΙΘΕΟΥ Δωδεκάβιβλος αὐτόθι.

τῇ Κυριακῇ τοῦ Ἀσώτου, καὶ διετέλει παρὰ τῷ τῶν Ἀρμενίων Βαρδαβέτῃ Ἐλεαζάρῳ συχνὰ φοιτῶν, πρὸς ὃν ἐποιήσατο τοὺς μακροὺς ἐκείνους καὶ πολυδαπάνους πολέμους. Καθ' ἣν δὲ ἡμέραν συνέβη καταστρεπτικὴ πυρκαϊὰ εἰς Κοντοσκάλι καὶ Βλάχκαν καὶ πολλὰ τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησίαι παρανάλωμα τοῦ πυρὸς ἐγένοντο, συνομιλῶν τῷ Ἐλεαζάρῳ Βαρδαβέτῃ προσεβλήθη ὑπὸ τινος τῆς καρδίας παλμοῦ, οὐπερ τρεφομένου ὑπὸ τῆς ὑπερβολικῆς λύπης καὶ θλίψεως, ἣν ἐνεποίησαν αὐτῷ αἱ ἄρπαγαὶ τοῦ Βαλῆ, ἡ ἀπώλεια τοῦ Μοναστηρίου τοῦ Ἀγίου Ἰακώβου καὶ αἱ ἐκ τῆς πυρκαϊᾶς καταστροφὰὶ τῶν Ἐκκλησιῶν, καὶ αὐξανόμενου τοῦ νοσήματος ὁσημέραι ἔγνω καταπλεῦσαι εἰς Ἱεροσόλυμα. Καὶ πρῶτον μὲν δὴ ἐπ' ἐλπίδι τοῦ μικρὰν τινα βοήθειαν παρὰ τῶν Χριστιανῶν συναγαγεῖν ἀποδημῶν ἐπισκέπτεται τὴν Κίον, Προῦσαν καὶ Μιχαλίτζι, εἶτα τὴν Πέργαμον καὶ ἐκεῖθεν τὴν Καλλίπολιν· ἀλλ' ἀποτυχὼν καὶ ταύτης εἰς βαρυτέραν περιέπεσεν ἀσθένειαν αἰμορροίδων καὶ ἦν ἐπὶ τρεῖς ὅλας ἡμέρας ἄφωνος· μικρὸν δ' ἐκ τῆς νόσου ραίσας ἀπέπλευσεν εἰς Λέσβον καὶ ἐκεῖθεν εἰς Χίον, ἔνθα ἐχρήσατο μὲν ἱατρῷ, ἀλλ' οὐδὲν ὠφελήθη καὶ ἐπὶ μᾶλλον ἡ ἀσθένεια τὰ τοῦ θανάτου παρεςκεύαζεν αὐτῷ. Τὸ γὰρ ἰσχυρὸν τῆς διττῆς λύπης κατέβαλεν αὐτόν, ἀναλογιζόμενον τὴν τε ἀπώλειαν τοῦ Ἀγίου Ἰακώβου καὶ τὸ δύσκολον τοῦ ἀπαλλαγῆναι τὸ Κοινὸν τοῦ Ἀγίου Τάφου τοῦ ὑπερόγκου χρέους. Ὅθεν ποθῶν ὅσον τάχος τὴν Ἀγίαν πόλιν καταλαβεῖν, καταπλέει εἰς Κῶ καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ρόδον, ἔνθα ἐπαύσατο ἐσθίειν καὶ ἤρξατο ὑποπτα λαλεῖν καὶ παραλαλεῖν. Ἐπιβιβάσαντες οὖν αὐτόν Συμαῖκῳ τινι πλοίῳ οἱ παρακολουθοῦντες αὐτῷ, ὁ τε Λύδδης καὶ ὁ Πρόχωρος (1) καὶ ὁ ἀοίδιμος Δοσίθεος καὶ τινες εἰς Ἱερουσαλὴμ χάριν προσκυνήσεως ἀπερχόμενοι, ἔπλευσαν εἰς Ἀττάλειαν. Παραλλάξαντες δὲ τὸ Καστελλόριζον κατὰ ἀνατολὰς ἠγκυροβόλησαν ἀπέναντι αὐτοῦ μακρὰν ὥσεί μίλια δέκα. Ἐκεῖ δὲ ὁ πολύτλας ἱεράρχης τῆς Σιωνίτιδος Ἐκκλησίας Παΐσιος δύο τινὰ συνεχῶς μνημονεύων ἔλεγε, καὶ ὑπερβολικῶς δακρυρροῶν ἀπώλεσε τὸ φῶς τῶν

(1) Πολὺ μέμφεται τοῦ Προχώρου ὁ ἀοίδιμος Δοσίθεος, λέγων ὅτι ἡ παραχώρησις τοῦ Θεοῦ ὕστερον Ναζαρέτ χειροτόνηκεν Ἐπίσκοπον καὶ μετέπειτα Ἀλεξανδρείας Πατριάρχην καὶ τέλος πάντων συγκατέχωσε τῷ ἐν Σμύρνῃ σεισμῷ κατὰ τὸ ἔτος 1689. Ἴσως διότι ἦν ἀνὴρ θρασὺς φιλοσκώμων καὶ ὑβριστής, ὡς ὑβρίζων καὶ βλασφημῶν καὶ ὀνειδίζων τῷ ἀοιδίμῳ Παΐσιῳ τὴν τε ζωὴν καὶ τὸν θάνατον αὐτοῦ. ΔΟΣΙΘΕΟΥ Δωδεκάβιβλος σελ. 1206.

αὐτοῦ ὀφθαλμῶν· οἱοὶ δὲ λόγοι τελευταῖον ἐξῆλθον τοῦ στόματος τοῦ θειοτάτου Πατριάρχου, τούτους ἡμῖν εἰπάτω αὐτὸς ὁ Δοσίθεος τῇ αὐτοῦ μακαρίᾳ γλώττῃ. «Ἐλεγε πρῶτον, πᾶσι τοῖς Χριστιανοῖς τοῖς πταίσασί μοι ἀφίημι τελείαν τὴν συγχώρησιν καὶ ὅσοι τῶν πιστῶν ὅπωςδὴποτε ἤμαρτον, δέομαι τοῦ Θεοῦ συγχωρῆσαι αὐτοῖς τὰ ἀμαρτήματα, ὅστις ὅμως διαβολῇ χρησάμενος γέγονεν αἷτιος δοθῆναι τοῖς Ἀρμενίοις τὸ Μοναστήριον τοῦ Ἀγίου Ἰακώβου, ὡς κοινωνῶν αἰρετικοῖς, εἴη τῷ ἀναθέματι τῷ αἰωνίῳ ὑπόδικος· καὶ δεύτερον ἔλεγε, Νικόλαε, Νικόλαε! ἴσως προφητεύων τὴν μετ' αὐτὸν εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον ἀνάρρησιν τοῦ Νεκταρίου» (1). Ταῦτα δὲ μετὰ δακρύων καὶ ἀγωνίας λέγων ἐξεπλήρωσε τὸ κοινὸν χρέος ἐπὶ τῶν γονάτων τοῦ λοιδίμου Δοσιθέου ἀναπαυόμενος καὶ εἰς τὴν ἐπουράνιον ἀπέπτη Ἱερουσαλὴμ, τοὺς ἀμαράντους στεφάνους τῶν ὑπὲρ τῆς Μητρὸς τῶν Ἐκκλησιῶν μυρίων αὐτοῦ ἀγώνων ληψόμενος, ἐν ἔτει 1661 κατὰ μῆνα Δεκέμβριον, ἡμέραν Δευτέραν, ἐκκαίδεκα ἔτη Πατριαρχεύσας καὶ τῷ οἴκῳ τοῦ Κυρίου ὁσίως καὶ θεαρέστως ὑπηρετήσας (2).

(1) ΔΟΣΙΘΕΟΥ Δωδεκάβιβλος σελ. 1206.

(2) Χάριν τῶν ἀναγνωστῶν μεταφέρομεν ἐνταῦθα αὐτῇ λέξει καὶ ὃν ἐπιτάφιον ἔπαινον ἀναγινώσκει τις ἐν τῇ Δοσιθέου Δωδεκάβιβλῳ. Τοῦτον δὲ οἱ τῷ Πατριάρχῃ συμπλωτῆρες κείμενον ἔχοντες τὸν νεκρὸν ἐν τῷ ἐρήμῳ ἐκείνῳ τόπῳ καὶ δάκρυα ἐπ' αὐτῷ κατὰγοντες ἐξύφαναν μετὰ θρηνωδίας ἐν τῷ ἐπιτελεῖν τὴν μακαρίαν αὐτοῦ κηδεῖαν, ὣν ἡ Κυρία Δόξα Σινωπὶς προεξάρχουσα ἔπλεκε μετὰ δακρύων τοῦτον τὸν ἔπαινον. «Ἀκουστὸν ἦν ἐν τῇ Σινώπῃ τὸ πολυῦμνητον τῆς Πατριαρχικῆς Μεγαλειότητος ὄνομα καὶ ἐπεθυμεῖτο θεωρηθῆναι καὶ προσκυνηθῆναι, ὡς δίκαιόν ἐστιν. Εἰ γὰρ τὸ τῆς Ἀρχιερωσύνης ἀξίωμα ὅλον τὸν Χριστὸν φέρει ἐπὶ γῆς ἐν αὐτῷ, δῆλον ὅτι ἡ Πατριαρχικὴ ὑπεροχὴ ἔχει καὶ ὅλον τὸν Χριστὸν καὶ τὰ Χριστοῦ καθ' ὑπέρτερον λόγον τοῖς πιστοῖς διανέμει. Τὴν ἀπαρχὴν γὰρ τοῦ πνεύματος, ἣν τοὺς Ἀποστόλους ὁ θεσπέσιος Παῦλος ἔλεγεν, ἔχουσι σχεδὸν ὁμοίως κατὰ πάντα τοῖς Ἀποστόλοις οἱ Πατριάρχαι· ὅθεν καὶ ὁ Μέγας Μάξιμος ἐξαιρέτως τῶν Ἀποστόλων διαδόχους αὐτοὺς καλεῖ, ἐξηγούμενος τὸν μέγαν Διονύσιον. Διὰ τοῦτο ἐπεθύμουν οἱ Σινωπεῖς εἶπου πατριαρχικοῦ προσώπου θεὰν ἴδοιεν ἐν Σινώπῃ, ἵνα καὶ τῶν ἱματίων αὐτοῦ ἄψωνται. Ἐν ὑστέροις δὲ καιροῖς καὶ χρόνοις ὁ ἔχων ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ τὰ χίλια ἔτη Θεὸς ὡς μίαν ἡμέραν ἐπληροφόρησεν ἡμᾶς, καὶ ἐπεμψέ σε τὸν χρυσαυγῇ οἶκον τῆς χάριτος, καὶ εἰδομέν σε καθάπερ ἠκούσαμεν, πλήρη χάριτος καὶ πνεύματος Ἀγίου καὶ εὐωδίας Χριστοῦ ἐπιφανέντα ὡς Ἥλιον ἐπὶ παστοῦ σου τῶν κινδύνων καὶ ταλαιπωριῶν, ἅτινα ὑπὲρ Χριστοῦ ἔπαθες ἐν τῇ πόλει, ἐνθα ἔκειτο ἐν τόπῳ Ἀγίῳ τὸ τῆς ἐρημώσεως βδέλυγμα· καὶ οὐ μόνον ἡμεῖς ἀλλὰ καὶ σύμπασα ἡ Ἐκκλησία ἔγνω τοὺς πόνους σου, τὰς ὁδοιπορίας, τὸν ζῆλον, τὰς ἀρετὰς καὶ τὴν κατὰ Χριστὸν ζωὴν σου, καὶ προσέμενεν ὁσίαν τὴν κηδεῖαν σου, ἵνα ὥσπερ ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας κεκοπίακας, οὕτω ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας δόξης τύχῃς τῆς ἐν τῇ κοιμῇσιν· φησὶ γὰρ τὴν περὶ τὴν κηδεῖαν δόξαν ἀρραβῶνα εἶναι τῆς ἐν οὐρα-

νδύσαντες οὖν τὸ ἱερὸν αὐτοῦ λείψανον, οὐ τοῖς συνήθεσι νεκρικοῖς
αἰτίοις ἀλλὰ μόνον ἐπιτραχηλίῳ καὶ ὠμοφορίῳ, ὡς ἀπῆται ἡ χρεία,
τόπος καὶ ὁ χρόνος, ἔθαψαν τὸ ἱερὸν αὐτοῦ σκῆνος μετὰ τῆς δεού-
σης τιμῆς ἐπὶ τινος σκοπιᾶς κορυφὴν κειμένης παρὰ τὴν θάλασσαν.

νοῖς κληρουχίας. Νῦν δὲ βλέπομέν σε μονώτατον ἐν ἐρήμῳ τόπῳ τεθνηκότα, ἔρημον,
μὴ ἔχοντα τὸν δακρύοντα ἐκ τῶν οἰκείων, ἀλλὰ καὶ τοὺς οἰκείους, οὓς ἔθρεψας καὶ ἐτί-
μησας διὰ τὸ ἐσπουδακέναι σε συστῆλαι αὐτῶν τὸ ἐπὶ κακίαν πρόχειρον, ἔχεις λοι-
δοροῦντας καὶ βλασφημοῦντας καὶ τὴν ζωὴν σου καὶ τὸν θάνατόν σου (Ἐννόει ἐνταῦθα
τὸν Λύδδης καὶ τὸν Πρόχωρον, περὶ ὧν ὄρα ἀνωτέρω καὶ ΔΟΣΙΘΕΟΥ Δωδεκάβιβλον σελ.
1206). Μὴ ποτε δὲ οὐκ ἀναγκαῖόν ἐστιν αἰεὶ τὸ τὴν ἐνδοξὸν κηδεῖαν ἀρραβῶνα εἶναι τῆς
αἰωνίου ζωῆς; εἰ δὲ καὶ γέγονε τοῦτο ἐν τοῖς πάλαι Πατριάρχαις, ἀλλὰ μυστήριόν τι
ἐδήλου ἢ πρὸς ἐκείνους τιμὴ ἐν τῇ κηδεῖᾳ; πῶς γὰρ οἱ ἐκδεχόμενοι τὴν τοὺς αἰωνίους
ἔχουσιν θεμελίους πόλιν καὶ ὧδε ἐν σκηναῖς κατοικοῦντες περὶ ταφῆς ἐφρόντιζον καὶ
κηδεῖας ἐνδόξου; καὶ πῶς οἱ ὁμολογήσαντες ξένοι εἶναι καὶ πάροικοι καὶ παρεπίδημοι
ἐπὶ τῆς γῆς θρήνων ἀνθρωπίνων ἐδέοντο; φανερόν οὖν, ὅτι μυστήριον ἐδήλου ἢ ἐκείνων
ἐνδοξοτάτη κηδεῖα. Ὅπου δὲ οὐκ ἦν μυστήριον δηλούμενον ἐν τῇ ἐνδοξοτάτῃ κηδεῖᾳ
τῶν Ὀσίων καὶ δόξα πᾶσα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπελήλατο. Διὰ τοῦτο ἄδοξος θνήσκει
Μωσῆς καὶ ἡ κηδεῖα αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ὀλοθρευτοῦ ἐπεδουλεύετο, καὶ οἱ προφῆται ἀτίμως
ἀπέθανον, ὅσον κατὰ τὴν παρ' ἀνθρώποις τιμὴν, καὶ οἱ Ἀπόστολοι σταυροῦνται καὶ τέ-
μνονται καὶ κρημνίζονται καὶ πυρὸς γίνονται παρανάλωμα, ὧν καὶ σὺ κοινωνὸς τυγχάνων
καὶ βίῳ καὶ λόγῳ μάρτυρικὴν σχεδὸν ἐκτήσω τὴν κοίμησιν καὶ κηδεῖαν. Καὶ ὥσπερ αἰεὶ
πᾶσαν ἡδυπάθειαν ἀπεποιήσω, οὕτω καὶ ἐν τῷ θανάτῳ πᾶσαν ἀνθρωπίνην τιμὴν ἀπεβά-
λου, ἵνα διὰ τελείων παθημάτων τέλεια λάβῃς τοῦ Χριστοῦ τὰ στίγματα, καὶ εἰσέλθῃς
ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ ἐνδόξως, καὶ τοῦτό ἐστιν, ὡς ἔοικε, τὸ αἷτιον τῆς ὑβρίζουσας σε μια-
ρᾶς τῶν ρηθέντων γλώσσης. Ἡμεῖς δὲ οἱ ἐπιδημοῦντες ἀδελφοὶ οὗτοι, ὅτι σὲ εἶδομεν
ζῶντα, καὶ ἡξιώθημεν τῆς εὐλογίας σου, χαίρομεν ὅτι εὗρέθημεν κοινωνοὶ τῶν παθημά-
των σου, ἐλπίζομεν συνδοξασθῆσθαι μετὰ σοῦ, εἰ μὴ ἰσοτίμως, ἀλλ' ὡς ἡ θεία εὐδο-
κήσει θέλησις. Ὅτι δὲ ἐπὶ σοὶ ἔδακρύσαμεν καὶ δακρύομεν, ταῖς περὶ Μάρθαν καὶ Μα-
ρίαν ἑαυτοὺς συναριθμοῦμεν. Ὅτι δὲ καὶ Νικόλαόν τινα ἐκάλεις ἐκδημῶν, προφητικοῦ
χαρίσματος ἡξιωμένον σε γινώσκομεν· πάντως γὰρ ὁ σὲ διαδεξιόμενος Νικόλαος ἔσται.
Καὶ δεόμεθα τοῦ Κυρίου δι' εὐχῶν σου εἰρηνεῦσαι τὸν κόσμον καὶ ἡμῖν δωρήσασθαι
πλούσια τὰ ἐλέη αὐτοῦ» Ὅρα ΔΟΣΙΘΕΟΥ Δωδεκάβιβλον σελ. 1206 - 1207.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000048091

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ